

ՄԱՍՍԻՍ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

39ԴԴ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 34 (1934) ՇԱԲԱԹ, ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 21, 2019
VOLUME 39, NO. 34 (1934) SATURDAY SEPTEMBER 21, 2019

Պաշտոնաթերթ՝
Ս. Գ. Հնչակեան Կուսակցության
Արևմտեան Ամերիկայի

MASSIS Weekly
1060 N. Allen Ave. Suite 101
Pasadena, California 91104

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Կրկնակի Տօն Լոս Անճելըսի Հայություն Համար

Սեպտեմբեր 21, 1991-ին Հայաստանի ժողովուրդը հանրաքուելով եկաւ հաստատելու անկախ պետականութեան իր ձգտումը: Տօնական ու խանդավառ մթնոլորտի մէջ իր «այո»-ն ըսելով ան նոր էջ մը բացաւ մեր վերիվայրումներով լեցուն դարերու պատմութեան մէջ:

Անցնող մօտ երեք տասնամեակներու ընթացքին Հայոց անկախ պետականութիւնը իր կայացման ճամբուն վրայ ունեցաւ յաջողութիւններ ու բազում ձախողութիւններ: Մեծագոյն նուաճումը հանդիսացաւ Հայոց Ազգային Բանակի կազմութիւնը եւ մեր պատմական հողերու մէկ մասի ազատագրումը, որու շնորհիւ ունեցանք Արցախի անկախ մեր երկրորդ հանրապետութիւնը, ուր այսօր զենք ձեռին կ'ապրի ու կը ստեղծագործէ մեր ժողովուրդի մէկ հատուածը:

Ժողովրդավարութեան գծով իր առաջին յուսադրող քայլերէն ետք, մեր երկիրը ինկաւ կեղծուած ընտրութիւններու եւ քաղաքական սպանութիւններու ճիրաններուն մէջ: Սեփականաշնորհման սխալ կիրառումը պատճառ դարձաւ ժողովուրդի մեծ մասի աղքատացման ու միւս կողմէ ընտրեալ փոքրաթիւ խաւի մը կողմէ երկրի ամբողջ հարստութեան տիրացման: Համատարած դարձաւ տնտեսական անհաւասարութիւնն ու անգործութիւնը, իսկ արտագաղթը վերածուեցաւ ազգային աղէտի:

Այս բոլորով հանդերձ մեր ժողովուրդի ստուար մասը կառչած մնաց իր հողին ու հայրենիքին: Չկորսնցնելով հաւատքը անկախութեան վեհ գաղափարին հանդէպ, մղեց երկարամեայ պայքար, որ արդիւնաւորուեցաւ 2018 թուականի Ապրիլ-Մայիսին, երբ Հայաստանի հպարտ քաղաքացին կերտեց մէկ նոր սխրագործութիւն ու ժողովրդային, խաղաղ յեղափոխութեամբ վերատիրացաւ իր երկրին՝ տապալելով նախկին փտած համակարգը:

Վերջին երկու տարիներուն անկախութեան տօները վերարժեւորուեցան, ստացան նոր երանգ ու դարձան աւելի իմաստալից: Այսօր կը տօնախմբենք Հայաստանի անկախութեան 28րդ տարեդարձը եւ կը վերյիշենք մեր անցած ուղին՝ իր լաւ ու վատ կողմերով, յուսալով որ յուսախաբութիւնները այլեւս մնացած են մեր ետին ու Հայրենիքը բռնած է յարաճուն վերելքի, զարգացման ու բարգաւաճման ճանապարհը:

Լոս Անճելըսահայութեան համար այս տարի անկախութեան տարեդարձը վերածուած է կրկնակի տօնախմբութեան: Սփիւռքի ամենէն հայառիւծ համայնքին իր առաջին այցելութիւնը կու տայ թաւշեայ յեղափոխութեան առաջնորդ՝ Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը, որու ներկայութիւնը կը զգենու պատմական բնոյթ իր բովանդակութեամբ ու բերելիք պատգամով: Վերջին տասնամեակներուն Հայաստանն ու սփիւռքը երբեք իրար այսքան մօտ չեն եղած՝ քան այսօր: Անցեալի յուսախաբութիւնները փոխարինուած են լաւատեսութեամբ: Ամենուրեք կը տիրէ խանդավառութիւն ու Հայրենիքի հետ անմիջականօրէն շփուելու, հաղորդակցելու ու անոր տնտեսական վերելքին բաժին բերելու պատրաստականութիւն:

Յեղափոխութեան յաղթանակէն ատրիւն Հայրենիքէն ներս տեղի ունեցող դրական փոփոխութիւնները ակներեւ են բոլոր բնագաւառներէն ներս՝ ընկերային, տնտեսական, արտաքին քաղաքական, բանակի հզօրացման, մաքուր կառավարման, մենաշնորհներու վերացման, փտախտի, կաշառակերութեան ու մսխումներու վերացման ու նաեւ արտագաղթի դանդաղեցման ծիրէն ներս: Այս բոլորը իրագործուեցան խիստ կարճ ժամանակուայ ընթացքին եւ ի հեճուկս բոլոր մշայ կանխատեսումներուն:

Վարչապետ Փաշինեանի երկար սպասուած այցելութիւնը մեր համայնքին պիտի գայ առաւել խթանելու կապը Հայրենիքի հետ ու պիտի մօտեցնէ մեզ գիրար: Վարչապետի վարկանիշը բարձր է ոչ միայն Հայաստանի ժողովուրդի մօտ, այլ նաեւ սփիւռքի տարածքին ու յատկապէս Լոս Անճելըսի մէջ:

Կիրակի, Սեպտեմբեր 22-ին, տասնեակ հազար հայորդիներ, իրենց կողքին ունենալով պետական բարձրաստիճան պաշտօնեաներ, պիտի հաւաքուին իրեշտակներու քաղաքի գլխաւոր իրապարակին վրայ, միասաբար տօնելու համար Հայաստանի անկախութեան 28-րդ տարեդարձը ու ողջունելու վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի պատմական այցելութիւնը:

Շնորհաւոր Անկախութեան օր եւ բարի գալուստ Պրն. Վարչապետին:

**ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱՒՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՏԱՐԵԿԱՆ ՓԱՌԱՏՕՆԸ
ԱՅՍ ՏԱՐԻ ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՉՈՒՆԵՆԱՅ, ՈՐՊԷՍԻ ԲՈԼՈՐՍ ՄԱՍՆԱԿՑԻՆԵ
ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՓԱՇԻՆԵԱՆԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ՀԱԻԱՔԻՆ**

SUNDAY SEPTEMBER 22, 2019 AT 2:00 PM

**ԳՐԱՆՏ ՓԱՐԹ ԼՈՍ ԱՆՉԵԼԷՍԻ ԲԱՂԱՔԱՊԵՏԱՐԱՆ
GRAND PARK AT LOS ANGELES CITY HALL
200 N. SPRING STREET LOS ANGELES, CA 90012**

GURDJIEFF ENSEMBLE

PASADENA

9/29 | 7:00pm

AGBU Vatche and
Tamar Manoukian
Performing Arts Center
2495 E. Mountain St.
Pasadena, CA 91104

BUY TICKETS

agbuwd.org/events

*ECM recording artists & multiple-award winning Armenian ensemble
US debut tour with AGBU Performing Arts.*

AGBU

Massis Weekly

Volume 39, No. 34

Saturday, September 21, 2019

Armenian Security Chief Sacked

YEREVAN (RFE/RL) — Prime Minister Nikol Pashinyan said on Monday that he has dismissed Artur Vanetsian, the head of Armenia's most powerful security agency.

Pashinyan said the decision was made by "mutual consent" and "as a result of several discussions" held with Vanetsian. "We discussed several scenarios for Mr. Vanetsian's further activities," he said, adding that Vanetsian will continue to head the Football Federation of Armenia.

Pashinyan declined to give any reasons for the move, citing national security considerations. Nor did Pashinyan say who will replace Vanetsian as director of the National Security Service (NSS).

"There are different candidates [for the post] and I will consider them and make a decision," he told a news conference held in Vanadzor.

Vanetsian indicated, meanwhile, that he himself decided to resign because of disagreements with Pashinyan.

"State-building has its logic: spontaneity of actions and decisions and a work style of not differentiating between primary and secondary and transient and lasting things is not the path leading to the realization of goals," he said in a written statement issued during Pashinyan's news conference. "It has nothing in common with the officer's honor: the officer's epaulettes are incompatible with such a course of events.

"Let my resignation be a sobering 'Stop' step," Vanetsian added without elaborating.

Pashinyan declined to respond to the veiled criticism when journalists told him about it. He said he needs to read the statement first.

The prime minister's spokesman, Vladimir Karapetyan hit out at Vanetsian later in the day. "It has to be clarified who wrote the text attributed to Artur Vanetsian," he told the Armenpress news agency. "We hope that its authors are not the PR offices of corrupt persons who have 'mistakenly' avoided prosecution."

"We are calling on General Vanetsian not to lose the officer's dignity cited by him," said Karapetyan.

Pashinyan appointed Vanetsian as NSS director two days after becoming prime minister in May 2018. The 39-year-old career officer of the former Armenian branch of the Soviet KGB has since been one of the most influential members of his entourage, overseeing a number of high-profile corruption investigations.

Robert Kocharian to Remain in Custody

A district court in Yerevan rejected on Tuesday former President Robert Kocharian's latest demand for his release from prison which followed a Constitutional Court ruling on coup charges brought against him.

The Constitutional Court ruled on September 4 that an article of the Armenian Code of Procedural Justice used against Kocharian is unconstitutional because it does not take account of current and former senior Armenian officials' legal immunity from prosecution.

Kocharian's lawyers seized upon that ruling to demand that their client is set free and cleared of the charges stemming from the 2008 post-election violence in Yerevan. A district court judge, Anna Danibekian, received a relevant petition from them when she resumed on September 12 Kocharian's trial suspended almost four months ago.

Danibekian announced her decision to reject the petition at the start of the latest court hearing in the case. She did not immediately publicize the full text of the decision presumably containing her interpretation of the Constitutional Court ruling.

Kocharian accused Danibekian of ignoring the ruling when he reacted to her decision in the courtroom. His lawyers charged that the decision is the result of what they described as strong pressure exerted on the judge by Prime Minister Nikol Pashinyan and his political allies.

Pashinyan on Monday described the Constitutional Court ruling as "illegal," citing dissenting opinions voiced by two members of Armenia's highest tribunal. Also, the parliamentary leaders of his My Step alliance demanded

Continued on page 2

California State Senate Passes Turkish Divestment Bill

SACRAMENTO — The California State Senate passed the Turkish Divestment Bill, AB 1320, on September 11, with 33 out of 40 State Senators voting in favor and the remaining 7 abstaining.

California has a long history of divesting from countries that violate human rights, South Africa (apartheid policy), Sudan (Darfur genocide), and Iran (international terrorism, human rights violations). A divestment from Turkish bonds over Turkey's denial of the Armenian Genocide, the continued funding of a campaign of genocide denial, and the recent erosion of democratic principles would send a clear message internationally that California, the fifth largest economy in the world, demands justice for 1.5 million Armenians killed.

Formally known as the "Public employee retirement systems: prohibited investments: Turkey" bill, this legislation was introduced and principally authored by California State Assemblymember Adrin Nazarian (D-46). The bill would prohibit California's

public employment retirement agencies — CalPERS and CalSTRS — from making new investments or renewing existing investments in Turkish government-issued and controlled debt securities and bonds, pending U.S. government sanctions on Turkey for the latter's state-sponsored denial of the Armenian Genocide.

In addition to Assemblymember Nazarian, AB 1320 was co-introduced by State Assemblymembers Laura Friedman (D-43) and Jesse Gabriel (D-45), principally co-authored by State Senator Anthony Portantino (D-25), and co-authored by State Senator Scott Wilk (R-21) and State Assemblymembers Phillip Chen (R-55), Luz Rivas (D-39), and Chris Holden (D-41).

Prior to this vote, AB 1320 was approved on August 30 by the CA State Senate Appropriations Committee, on July 2 by the CA State Senate Judiciary Committee, and on June 26 by the CA State Senate Labor, Public Employment and Retirement (LPER) Committee.

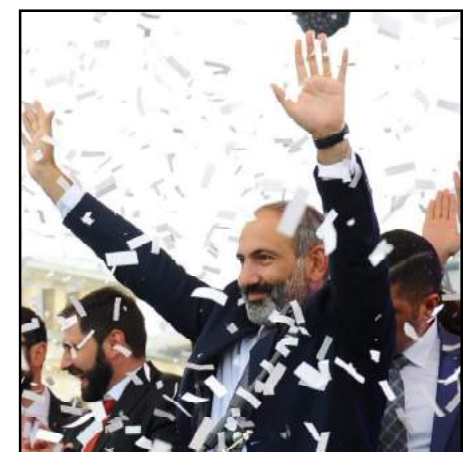
Azerbaijani Consul General Attempts to Prevent LA Speech by Prime Minister Nikol Pashinyan

LOS ANGELES — The Los Angeles Consulate General of the Republic of Azerbaijan has called on the Los Angeles City Council to prevent Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan from speaking at a massive rally in downtown Los Angeles on Sunday, September 22.

In a letter addressed to LA Mayor Eric Garcetti, the Consul General, Nasimi Aghayev, urged the City "not to allow the misuse of the Grand Park by the Government of Armenia."

Los Angeles City Councilmember Paul Krekorian condemned this effort by the Azeri Council General, calling it an excoriated attempt to enlist LA City leaders, including Mayor Garcetti, in this effort.

"(Your) letter urges the elected leaders of Los Angeles to violate the United States Constitution by censoring free expression," wrote Krekorian. "Our country is founded on the idea that the free exchange of ideas makes us stronger and in fact is necessary to make our democratic

government possible."

"Please allow me to be as clear as I can be," proclaimed Krekorian, "Prime Minister Pashinyan absolutely will be my guest in Los Angeles City Hall, he absolutely will address the public in Grand Park, and he absolutely will be welcome to say anything about any topic he chooses to speak about, without limitation."

The rally is scheduled to begin at 2 pm, with the Prime Minister speaking around 4 pm.

Azerbaijan Blacklists French Lawmakers Over Artsakh Visit

YEREVAN—Azerbaijan has said it will blacklist seven French lawmakers, who visited Nagorno Karabakh earlier this week. The Azerbaijani Foreign Ministry has summoned Chargé d’Affaires of France to hand him a note of protest. It said that such “illegal” trips to “occupied territories of Azerbaijan” undermine peace efforts of the OSCE Minsk Group co-chaired by France, Russia and the United States.

The six deputies of the French lower house of parliament and one senator met with Karabakh’s leaders, visited local cultural and educational institutions and laid flowers at a war memorial in Stepanakert during the three-day trip. They also spoke in the Karabakh parliament.

Bako Sahakian, the Karabakh president, reportedly told them on Wednesday that the Armenian-populated region is “interested in further development of cooperation with France.”

The multi-partisan delegation was headed by Guy Teissier, the chairman of the France-Artsakh Circle of Friendship in the French parliament. It also comprised fellow pro-Armenian deputy Valerie Boyer, Mohamed Laqhila, Jean Pierre Cubertafon, Pierre Ouzoulias and two ethnic Armenian lawmakers,

Daniele Cazarian and Guillaume Kasbarian. The latter are affiliated with French President Emmanuel Macron’s La Republique En Marche party.

Prime Minister Nikol Pashinyan praised the lawmakers when he met with them in Yerevan on Friday evening.

“We highly appreciate your activities which testify to privileged French-Armenian relations,” Pashinyan said. “We are grateful for your support of the rights of the Artsakh (Karabakh) people and for our principled stance, consistency and resolve.”

Boyer and Teissier, who both represent France’s opposition Republicans party, had already been blacklisted by Azerbaijan after travelling to Karabakh in 2011.

Boyer scoffed at the Azerbaijani protest note. “Azerbaijan still practices the policy of threats,” she tweeted earlier on Friday.

The Armenian Foreign Ministry also denounced the Azerbaijani reaction. “Human rights are about human beings and this also applies to the people living in Artsakh,” said the ministry spokeswoman, Anna Naghdalyan. She accused Baku of trying to “dehumanize” the Karabakh Armenians.

Employment Risen 12 Percent in Armenia Since Last Years “Velvet Revolution”

YEREVAN — The number of officially employed people in Armenia has risen by 12 percent to over 603,000 since last year’s “Velvet Revolution,” Prime Minister Nikol Pashinyan said on Friday.

Citing latest data from the State Revenue Committee (SRC), Pashinyan revealed that private entities have reported more than 65,000 new jobs to the tax service from May 2018 through the beginning of this month.

Other Armenian officials acknowledged earlier that most of the new jobs had been created before the revolution and were part of the country’s sizable informal economy. Employers had not registered those workers in order to avoid paying their income and pension taxes.

According to Pashinyan, 80 percent of the newly registered employees are paid between 150,000 drams (\$315) and 2 million drams per month. The SRC has collected more than 6 billion drams (\$12.6 million) in income taxes from them since May 2018, the premier wrote on his Facebook page.

The SRC figures also show that two-thirds of Armenians work in the private sector.

Pashinyan’s government pledged to crack down on widespread tax evasion when it took office in May 2018. The government’s tax revenues rose by over 14 percent, to 1.3 trillion drams (\$2.7 billion), last year and by another 25 percent in the first half of this year.

Armenia’s 2019 state budget calls for almost 651 billion drams in first-half tax revenues. The SRC surpassed that target, collecting over 713 billion drams (\$1.5 billion) in various taxes.

The SRC chief, Davit Ananian, reported in July a 21 percent rise in the monetary value of cash receipts issued by Armenian shops, restaurants and other businesses in January-June 2019. But he did not specify other factors behind the extra revenues.

Pashinyan has regularly urged Armenians to demand receipts when buying goods and services in order to make it harder for businesses to evade taxes.

More Corruption Charges Brought Against Serzh Sarkisian’s Fugitive Brother

YEREVAN — Law-enforcement authorities have brought new and more serious corruption accusations against a brother of former President Serzh Sarkisian who apparently fled Armenia before being first indicted last year, it emerged on Tuesday.

The Investigative Committee said Levon Sarkisian illegally intervened in a \$250 million project to rebuild major Armenian highways in order to enrich himself and two businessmen linked to him. It said he has been charged with bribery and money laundering.

The charges carrying between six and twelve years in prison were leveled as part of the Investigative Committee’s ongoing criminal inquiry into financial abuses allegedly committed during the implementation of the so-called North-South road project.

Last month, the law-enforcement agency filed fraud and embezzlement charges against a top executive of a Spanish company that had been contracted by the former Armenian government in 2012 to upgrade more than 90 kilometers of roads.

The first two reconstructed highways connecting Yerevan to the towns of Ararat and Ashtarak were inaugurated in late 2015. The company, Corsan Corviam Construcción, never rebuilt the remaining 40-kilometer-long road, however.

In a statement issued on Tuesday, the Investigative Committee claimed that Corsan’s Armenian subcontractors were chosen not by the Spanish firm but Levon Sarkisian. It said the latter awarded those contracts in return for kickbacks promised by the subcontractors.

The director of one of those firms paid Sarkisian as much as half of its anticipated profits, according to the

statement. The committee did not name names or specify the total amount of cash allegedly paid to Sarkisian.

It said that it has issued international arrest warrants for Sarkisian and the two owners of another Armenian firm who it said colluded with the ex-president’s brother in the “criminal scheme.”

Levon Sarkisian was already charged with “illegal enrichment” after tax inspectors discovered in June 2018 that he and his two children hold almost \$7 million in undeclared deposits in an Armenian bank.

Under Armenian law, such asset declarations are mandatory for high-ranking state officials and their family members. This legal requirement applied to Sarkisian because he worked as ambassador-at-large at the Armenian Foreign Ministry until his elder brother was overthrown in the “Velvet Revolution” of April-May 2018.

Sarkisian is thought to have left Armenia shortly before being indicted. He has made no public statements since then. The head of Armenia’s National Security Service (NSS), Artur Vanetsian, stated earlier this year that he now lives in Lebanon.

Also prosecuted is Serzh Sarkisian’s second, more controversial brother, Aleksandr. He was charged with fraud in February several months after the NSS had his \$30 million bank account frozen as part of a separate criminal inquiry.

Sarkisian, who is better known as “Sashik,” avoided arrest and was even allowed to temporarily leave the country after agreeing to transfer the entire sum to the state budget.

The former president has still not publicly commented on the criminal cases against his brothers.

Robert Kocharian to Remain in Custody

Continued from page 1

that the court replace its chairman, Hrayr Tovmasian.

One of Kocharian’s lawyers, Hayk Alumian, said these statements were a “clear message” to Danibekian to the effect that her decision to end the ex-president’s prosecution would also be deemed illegal. Another defense lawyer, Aram Orbelian, claimed that “various people visited” the judge to warn her against ruling in Kocharian’s favor. Orbelian did not elaborate on the claim which sparked vehement objections from trial prosecutors.

The judge presiding over the trial read out her decision as hundreds of vocal supporters and critics of Kocharian again demonstrated outside the court building in Yerevan’s southern Shengavit district. Separated by riot police, they shouted insults at each other and chanted slogans in support and against the man who ruled Armenia from 1998-2008.

A smaller number of rival demonstrators watched the proceedings in the courtroom. Kocharian’s detractors burst into applause when Danibekian refused to free the 65-year-old ex-president.

The defense lawyers went on to petition Danibekian to release Kocharian on bail. They again argued that the ex-president never attempted to hide from justice or obstruct the criminal investigation into the March 2008 bloodshed.

“I’m not kind the kind of person who could flee from anything” Kocharian said, for his part. “If I was a fleeing type Azerbaijanis would now be drinking tea in Stepanakert,” he added, reminding the judge of his wartime leadership of Nagorno-Karabakh.

The prosecutors objected to the bail request. One of them spoke of a “very high risk” of Kocharian going into hiding and/or exerting “illegal influence” on the case in the event of his release. Another prosecutor argued that law-enforcement authorities are continuing to investigate the deaths of eight protesters and two police servicemen during the March 1-2, 2008 street clashes in Yerevan.

Kocharian declared a state of emergency and ordered troops into the Armenian capital during the clashes sparked by a disputed presidential election. The prosecution says that this and other orders issued by him to the military were illegal, a claim denied by Kocharian as politically motivated.

Dr. Taner Akçam to Receive Lifetime Achievement Award

FAIR LAWN, NJ – Honoring the bravery and staunch efforts of historian Dr. Taner Akçam to uncover the truth about the Armenian Genocide throughout his robust career, the Knights & Daughters of Vartan will present him with a Lifetime Achievement Award on Friday, October 25, 2019, at St. Leon Abadjian Hall, under the auspices of His Grace Bishop Daniel Findikyan, Primate of the Diocese of the Armenian Church of America (Eastern).

A leading scholar on the Armenian Genocide – and one of the first Turkish intellectuals to acknowledge and openly discuss the Armenian Genocide – Dr. Akçam authored the groundbreaking book *Killing Orders – Talat Pasha’s Telegrams and the Armenian Genocide*, verifying archival evidence that the Turkish government continues to deny in relation to the Armenian Genocide. In an interview with *The New York Times*, where Dr. Akçam was referred to as the “Sherlock Holmes of the Armenian Genocide,” he states his hope that the evidence uncovered in *Killing Orders* would “remove the last brick of the denialist wall.”

“My firm belief as a Turk is that democracy and human rights in Turkey can only be established by facing history and acknowledging historic wrongdoings,” said Dr. Akçam, who received in PhD in 1996 from the University of Hannover with a dissertation titled *Turkish National and the Armenian Genocide: On the Background of the Military Tribunals in Istanbul between 1919 and 1922*.

Dr. Taner Akçam, the Robert Aram and Marianne Kaloosdian and Stephen and Marian Mugar Professor of Armenian Genocide Studies at the Strassler Center for Holocaust and Genocide Studies at Clark University, is an internationally recognized human rights activist. His outspoken advocacy of democracy and free expression has led to his imprisonment in his quest to seek truth in his native country of Turkey.

“We are indebted to Dr. Akçam for dedicating his career to research-

ing the Armenian Genocide,” said Hirant Gulian, Chairman Emeritus of the Knights of Vartan. “This milestone event is our way of showing our gratitude to his years of service.”

In addition to honoring Dr. Akçam, the program will include special recognition posthumously for Aram Andonian & Rev. Fr. Krikor Guerguerian, who initiated and preserved the Istanbul Military Tribunal Documents of 1919-1921. Dr. Edmund Guerguerian, the nephew of Rev. Fr. Guerguerian, will also be recognized for providing the Guerguerian archives. Dr. Mary Papazian, President of San Jose State University, will serve as the keynote speaker and Professor Vartan Abdo, Founding Director of the Armenian Radio Hour of New Jersey, as the Master of Ceremonies. Remarks from prominent scholars and elected officials will occur throughout the program.

The banquet honoring Dr. Akçam will take place on Friday, October 25, 2019 at 6:15 pm at St. Leon Abadjian Hall, located at 12-61 Saddle River, Rd in Fair Lawn, New Jersey. The event is hosted by the Knights & Daughters of Vartan and its Times Square Armenian Genocide Commemoration Committee. Suggested donation is \$125. For reservations contact Hirant Gulian 201-313-1762 (woeskygg@gmail.com) or Christine Akyemeniciyan 516-330-0657 (Christine_aky@yahoo.com).

-Taleen Babayan

Dilijan Series' Anniversary Season Opener Highlights Benjamin Britten

The critically acclaimed Dilijan Chamber Music Series announces its 15th Anniversary Season - opening concert on September 29 at Zipper Hall, at 3 PM. Two masterworks of Benjamin Britten, who loved vacationing in Dilijan, Armenia in the 1960s at the invitation of Shostakovich and Rostropovich, book-end the program of the concert: his early *Phantasy* (1932) for Oboe Quartet, and the very last completed work, the astonishing *String Quartet No. 3* (1975). In addition, Haydn’s “Dream” String Quartet, Op. 50, No. 5, and Vache Sharafyan’s West Coast Premiere of *Nighttime Illuminations* for Violin and Viola will be performed. The distinguished artists are violinists Varty Manouelian (LA Philharmonic) and Movses Pogossian (Dilijan Artistic Director and UCLA

Professor of Violin), violist Che-Yen Chen (Formosa Quartet and UCLA Professor of Viola), cellist Clive Greensmith (Colburn Professor and former Tokyo Quartet member), and Los Angeles Philharmonic oboist Anne Marie Gabriele, in her Dilijan Series debut.

The 15th Anniversary Season of the Dilijan Series presents exciting mix of old and new, known and unknown. Beloved masterpieces of Western classical music by Beethoven, Brahms, Schubert and Haydn will be performed alongside works by Komitas, Arutiunian, Mansurian, Sharafyan, and other Armenian composers. In addition to some of Dilijan favorite returning artists such as singers Tony Arnold and Shoushik Barsoumian, pianist

Continued on page 4

Silicon Valley Innovators Return to Armenia

SAN FRANCISCO -- HIVE Ventures, the leading venture fund focused on investing in Armenian entrepreneurs, is hosting its fifth annual HIVE Tech Summit in Yerevan, Armenia on Saturday, October 5, 2019 at The American University of Armenia.

HIVE Ventures provides Armenian startups with investment, mentorship, and access to Silicon Valley resources and network while serving as an important bridge between Armenia and Silicon Valley. In addition, HIVE helps US-based companies open offices in Armenia.

To date, HIVE has invested in over 40 startups across the US and Armenia, including ServiceTitan, Gecko Robotics and ShopMonkey. HIVE has co-invested with leading venture capital funds including Y Combinator, Iconiq Capital, Bessemer Venture Partners, Founders Fund, Intel Capital and Amazon.

The HIVE Tech Summit will include 1:1 meetings with startups and investors, and panels and presentations from some of the most successful Silicon Valley entrepreneurs and

investors. There will also be a pitch competition with the winning startup receiving \$25k investment through HIVE.

The event will feature speakers from many of the top VC funds and technology companies including Kleiner Perkins, Google, NextPlay Capital, Square, Chime, Netflix, Kapor Capital, ServiceTitan, Nova Credit, UpWest Labs, Spark Capital and more.

“When HIVE was founded, there were only a handful of investable startups but now, thanks to capital and access to mentorship, there are thousands,” states Nina Achadjian, Partner with HIVE Ventures. “It’s been inspiring to watch the Armenian entrepreneurial scene grow tremendously over the last few years. And the beauty of it is that we are just beginning!”

HIVE Ventures is based in San Francisco and Yerevan and is backed by the Hirair & Anna Hovnanian Foundation and run by Partner Nina Achadjian.

For more information about the Tech Summit, go to www.hiveventures.co.

Armenian American Museum Announces 2nd Annual Gala on December 8

GLENDALE — The Armenian American Museum and Cultural Center of California has announced that its highly anticipated 2nd Annual Gala will be held on Sunday, December 8, 2019 at The Beverly Hilton in Beverly Hills, California.

Hundreds of supporters, community leaders, and public officials are expected to attend the signature event of the year to celebrate and support the landmark project as it approaches its historic groundbreaking year.

“We are truly excited to announce the 2nd Annual Armenian American Museum Gala as the project approaches its historic groundbreaking year,” stated Executive Chairman Berdj Karapetian. “We look forward to celebrating and supporting the landmark project with our community on December 8th.”

The announcement of the 2nd Annual Gala comes on the heels of the appointment of the museum’s exhibition design firm and project design team. The museum plans to begin construction in 2020.

The City of Glendale has dedicated a premier location for the museum in downtown Central Park as part of the city’s arts and entertain-

ment district.

The Armenian American Museum will be the first world class cultural and educational center of its kind in America. The museum program will feature a permanent Armenian exhibition, temporary multicultural exhibitions, performing arts theater, learning center, demonstration kitchen, and much more.

More than 1,000 attendees gathered for the museum’s Inaugural Gala last year. The Gala honored Glendale City Council for securing the museum’s future site. The Gala also honored California State Senator Anthony J. Portantino, California State Senate President pro Tempore Emeritus Kevin de León, California State

Continued on page 4

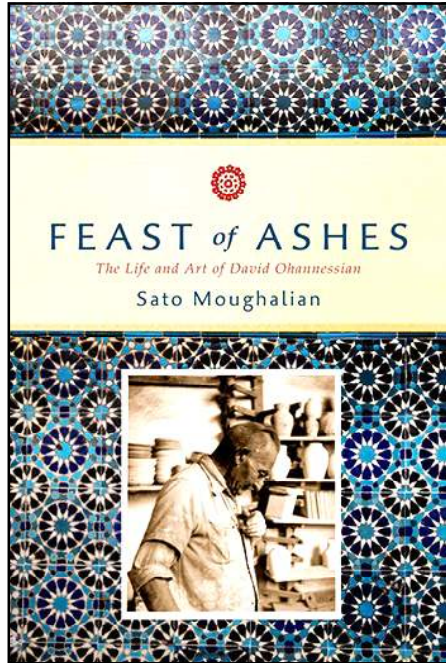
Book Presentation:

“Feast of Ashes: The Life and Art of David Ohannessian” by Sato Moughalian

MISSION HILLS — The Ararat-Eskijian Museum (AEM), National Association for Armenian Studies (NAASR), are pleased to announce an upcoming talk “Feast of Ashes: The Life and Art of David Ohannessian” by Sato Moughalian. Saturday September 21st, 2019, 4PM Ararat-Eskijian Museum/Sheen Chapel 15105 Mission Hills Rd., Mission Hills Ca 91345.

Feast of Ashes (Stanford Univ. Press, 2019) tells the story of David Ohannessian, the renowned ceramist who in 1919 founded the art of Armenian pottery in Jerusalem, where his work and that of his followers is now celebrated as a local treasure. Ohannessian’s life encompassed some of the most tumultuous upheavals of the modern Middle East. Born in an isolated Anatolian mountain village, he witnessed the rise of violent nationalism in the waning years of the Ottoman Empire, endured arrest and deportation in the Armenian Genocide, founded a new ceramics tradition in Jerusalem under the British Mandate, and spent his final years, uprooted, in Cairo and Beirut. Ohannessian’s life story is revealed by his granddaughter Sato Moughalian, weaving together family narratives with newly unearthed archival findings. Witnessing her personal quest for the man she never met, we come to understand a universal story of migration, survival, and hope.

Sato Moughalian is an award-winning flutist in New York City and Artistic Director of Perspectives Ensemble, founded in 1993 to explore and contextualize works of composers and visual artists. Since 2007, Ms.

Moughalian has also traveled to Turkey, England, Israel, Palestine, and France to uncover the traces of her grandfather’s life and work, has published articles, and gives talks on the genesis of Jerusalem’s Armenian ceramic art.

As part of the program, Sato Moughalian, flutist, and Anya Garipoli, harpist, will perform three works by Gomidas Vartabed. Ms. Katawara’s appearance has been made possible by the Jarvis and Constance Doctorow Family Foundation, in collaboration with Ensemble.

For more information call the Ararat-Eskijian Museum at 747-500-7584 or e-mail Eskijian@ararat-eskijian-museum.com.

Live Stream through Ararat-Eskijian Museum.com Website or Facebook

Inaugural Women’s Day Retreat at Armenian Cilicia Evangelical Church

PASADENA -- “Faith within the Struggle” – a theme with universal appeal, was the topic for Armenian Cilicia Evangelical Church’s inaugural women’s day retreat. Fifty women representing various churches within the Armenian community – Evangelical, Brotherhood, Brethren, and Apostolic Churches gathered in Derian Hall on Saturday, September 7, 2019 for a day of spiritual renewal and fellowship.

The retreat featured Prof. Sophia Magallanes, an adjunct professor at

Fuller Theological Seminary, an Old Testament scholar who specializes in the Book of Job. Prof. Magallanes anchored the retreat theme on Job 23:10 – “When he has tested me, I will come forth as gold.” Through the presentations and group discussions, Prof. Magallanes navigated the women through challenging material and difficult questions such as: When was a time you felt like God was absent within your struggle? When was a time you felt that God was present, but hands off within your struggle?

“Missing Pages:

The Modern Life of Medieval Manuscript From Genocide to Justice”

GLENDALE — On Thursday, October 17, at 7 pm, author Heghnar Zeitlian Watenpaugh will present her newly published book *Missing Pages: The Modern Life of Medieval Manuscript From Genocide to Justice* at the Glendale Central Library Auditorium, 222 East Harvard Street. Admission will be free Library visitors receive 3 hours free parking across the street at The Market Place parking structure with validation at the service desk. The program is organized by, Glendale Library, Arts & Culture department and will be presented in English.

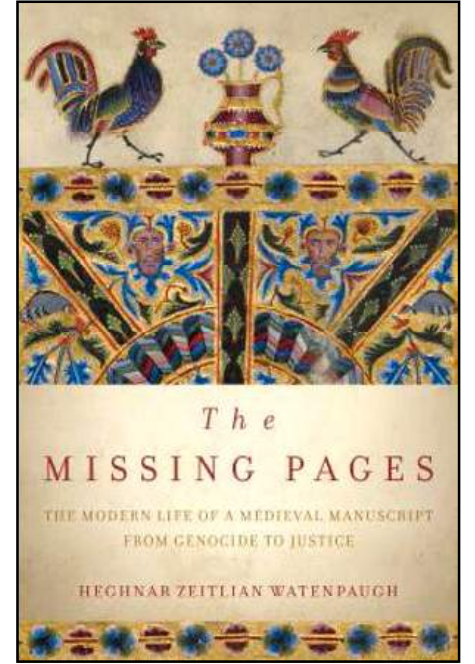
Heghnar Zeitlian Watenpaugh is Professor of Art History at the University of California, Davis. She is the award-winning author of *The Image of an Ottoman City: Architecture in Aleppo* (2004). Her writing has also appeared in the *Huffington Post* and the *Los Angeles Times*.

Missing Pages: The Modern Life of Medieval Manuscript From Genocide to Justice

In 2010, the world’s wealthiest art institution, the J. Paul Getty Museum, found itself confronted by a century-old genocide. The Armenian Church was suing for the return of eight pages from the Zeytun Gospels, a manuscript illuminated by the greatest medieval Armenian artist, Toros Roslin. Protected for centuries in a remote church, the holy manuscript had followed the waves of displaced

The day retreat was enthusiastically emceed by Doris Melkonian. Blessings were delivered by three badvelis’ wives: Jeanette Melkonian delivered the opening prayer; Sioni Shanlian gave the blessing for the meal; and Dr. Alina Megerditchian said the closing prayer.

The retreat luncheon was generously sponsored by Jeanette Melkonian, and included a short program. Maral Parseghian, accompanied on the piano by Esther Assilian, graced the audience with several selections. Moments of laughter occurred when Mariette Khanjian and Arous Albarian conducted the raffle drawing, and Arda Melkonian surprised the women with other prizes. Finally, all the women received beautiful tote bags imprinted with the retreat

people exterminated during the Armenian genocide. Passed from hand to hand, caught in the confusion and brutality of the First World War, it was cleaved in two. Decades later, the manuscript found its way to the Republic of Armenia, while its missing eight pages came to the Getty. Reconstructing the path of the pages, Watenpaugh uncovers the rich tapestry of an extraordinary artwork and the people touched by it. At once a story of genocide and survival, of unimaginable loss and resilience, *The Missing Pages* captures the human costs of war and persuasively makes the case for a human right to art.

theme and verse lovingly donated by Esther Assilian.

Rev. Serop Megerditchian, pastor of the Armenian Cilicia Evangelical Church bookended the day retreat with words of welcome and closing comments. Rev. Megerditchian and Rev. Hovhanness Melkonian gave the benediction in English and Armenian, respectively.

The committee, spearheaded by Doris Melkonian, consisted of Arous Albarian, Esther Assilian, Mariette Khanjian, Dr. Alina Megerditchian, Arda Melkonian, and Jeanette Melkonian. The day retreat launches the 2019-2020 year for the Armenian Cilicia Evangelical Church of Pasadena.

Armenian Cilicia Evangelical Church Pasadena, CA

Armenian American Museum

Continued from page 3

Assemblymember Adrin Nazarian, and California State Assembly Speaker Anthony Rendon for securing major funding from the State of California. Los Angeles County Supervisor Kathryn Barger surprised the audience

with a \$1 million check presentation during the event. Fox 11 Morning News Anchor/Reporter Araksya Karapetyan served as the Master of Ceremonies for the evening.

Honorees and special guests of the 2nd Annual Gala will be announced soon.

Dilijan Series' Anniversary Season Opener

Continued from page 3

Steven Vanhauwaert, violist Paul Coletti, cellists Antonio Lysy, Clive Greensmith and Peter Stumpf, the Series will be welcoming several musicians in their Dilijan debut: LA Phil

oboist Anne Gabriele, remarkable pianist and Artistic Director of the Yellow Barn Festival Seth Knopp, Canadian violinist/violist Scott St. John, clarinetist Yasmina Spiegelberg (Switzerland), cellist Yoshika Masuda (Japan), among others.

Հայաստանի Սեջ Առաջին Բնապահպանական Կառույցը՝ Երեւանի Աւետիսեան Կրթահամալիրը Արժանացած է Ամերիկեան Հեղինակաւոր LEED Silver Վկայագրին

Հայաստանի անկախացումէն ի վեր, Ամերիկայի Հայ Աւետարանական Ընկերակցութեան (ԱՀԱԸ) բազմաթիւ հայրենաշէն առաքելութիւններէն մէկը դպրոցաշինութեան ծրագրի իրականացումն էր Մայր Հայրենիքի մէջ:

20 տարի առաջ, ամերիկահայ բարերար Էտուարտ Աւետիսեանի հովանաւորութեամբ Երեւանի ՀԱԹ-ի մէջ (Հարաւ-արեւմտեան թաղամաս) ԱՀԱԸ-ի հիմնադրած Խորէն եւ Շուշանիկ Աւետիսեաններու անուան կրթահամալիրը իր յարկին տակ ընդունեց թաղամասի անապահով ընտանիքներու երեխաները, ապահովեց անոնց անվճար եւ որակեալ ուսուցումը: Կարճ ժամանակի մէջ ան դարձաւ սիրուած եւ գնահատուած կրթօճախ՝ իր մասին վկայելով գործով, իր փայլուն շրջանաւարտներով եւ հեղինակութիւն վաստակած անձնակազմով:

Կրթօճախի այդպիսի սրբնթաց վերելքը ոգեշնչեց ամերիկահայ բարերարները եւ ԱՀԱԸ-ին՝ գերազանցապէս բարելաւելու դպրոցի շէնքային պայմանները: Եւ 2014 թուականին արդէն դպրոցը տեղափոխուեցաւ 21-րդ դարի շունչով կառուցուած սեյսմակայունութեամբ գերարդիական շէնք: ԱՄՆ «Կանաչ շինարարական խորհուրդի» (USGBC - The United States Green Building Council) հեղինակաւոր LEED (Leadership in Energy and Environmental Design) վկայագրման պահանջներուն համապատասխան բնապահպանական նախագիծով կառուցուած կրթահամալիրը իր 7 յարմարաւէտ մասնաշէնքերով Հայաստանի առաջին eco կառույցն էր: Եւ բնական էր, որ շուտով ան դարձաւ «դպրոց եւ համայնքային կեդրոն»:

Առնօ Բաբաջանեանի 42/7 հասցէի մէջ գտնուող «Կանաչ դպրոցը» յազեցած է արեւային ջրատաքացուցիչներով, «դալար տանիքի» շնորհիւ իրականացուող ջրապահպանութեամբ, տեսակաւորուած աղբահանութեամբ, ենթակառուցուած քներու մատչելիութեամբ, սեփական «արտադրութեան» պտուղներով: Դպրոցի աշխատակազմը թեւ-թեւի տուած բնապահպանական անխնայ աշխատանք կը կատարէ, պետական, հասարակական, միջազգային կառույցներու, հիմնադրամներու, «Հայաստան ծառատունկ ծրագրի» (ATP) հետ, իսկ ամառնային ճամբարի առօրեան նոյնպէս հիմնուած է բնապահպանական կրթութեան սկզբունքներուն վրայ:

Այդ բոլորը, անշուշտ թերի կ'ըլլար, եթէ չ'ըլլային ուսման հոյակապ պայմանները դիպուկ, տեղին եւ խելացիօրէն օգտագործող մանկավարժներն ու մասնագէտները: Անոնց շնորհիւ է, որ

Շար.ը էջ 15

Էրեւանի Ամրոցի Տարածքին Սեջ Յայտնաբերուած է Նոր Տաճար

Հայկական եւ ֆրանսական արշաւախումբերը 2008 թուականէն ի վեր Էրեւանի ամրոցի տարածքին մէջ համատեղ պեղումներ կ'իրակաւնացնեն շնորհիւ Ֆրանսայի Արտաքին գործոց եւ եւրոպական հարցերու նախարարութեան եւ Հայաստանի մէջ Ֆրանսայի դեսպանութեան, ինչպէս նաեւ Երեւանի քաղաքապետարանի, Էրեւանի թանգարանի եւ Հայաստանի Հնագիտութեան եւ ազգագրութեան հիմնարկներու աջակցութեան: Հնագիտական արշաւախումբը կը ղեկավարեն մշակութային ժառանգութեան պահպանման Ստեփան Տեշումբ եւ Էրեւանի թանգարանի եւ հնավայրի տնօրէն Միքայէլ Բաղալեանը:

2019-2022 թուականներուն հետազոտութիւններու նոր ծրագիրը կը նախատեսէ շարունակել պեղումները գլխաւոր կառույցի մօտ եւ անոր շրջակայքը: Արդէն իսկ պեղուած են նոր տաճարի հիմքերը, որու հետ միասին տաճարներու թիւը կը հասնի երեքի եւ հնարաւոր կը դարձնէ այն որակել «պաշտամունքային համալիր»:

Հետազոտութիւններուն զուգահեռ, ծրագիրը կը ղրմէ մշակութային

ժառանգութեան ոլորտին մէջ կիրառուող նոր արհեստագիտական սարքերու օգնութեան: Հայաստանի մէջ Ֆրանսայի դեսպանութեան աջակցութեամբ, Aird'Eco Drone մասնագիտացուած ընկերութիւնը 12 եւ 13 Սեպտեմբերին իրականացուցած է LIDAR (Light detection and ranging) տեղանքի գծահանում հնավայրի եւ յարակից տարածքուն մէջ:

Տրոնով իրականացուող այս թեքիքը հնարաւորութիւն կու տայ ստանալ տարածքի բացարձակ ճշգրիտ տեղագրական գծահանումը: Այնուհետեւ գծահանման աւելի քան 150 միլիոն կէտերը կը մշակուին՝ թոյլ տալով ստանալ տարածքի 3D թուային մոտելը: Լազերային հետազոտութեան աշխատանքները պիտի շարունակուին 2020 թուականին: Այս գործիքները, Էրեւանի թանգարանի համագործակցութեամբ, յետագային հնարաւորութիւն պիտի տան այցելուներուն ներկայացնելու հնավայրի 3D մոտելաւորումը անոր պատմութեան տարբեր փուլերուն եւ վերանայելու այս հիմնային մշակութային ժառանգութեան արժեւորումը, որ կը նշանաւորէ Երեւան քաղաքի ակունքները:

Կազմակերպուլթեամբ ՄԴՀԿ Սապահ Գիւլ Մասնաճիւղի

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅ

Տեղի կ'ունենայ Շաբաթ, Հոկտեմբեր 5, 2019 երեկոյեան
Ժամը 7:30-էն սկսեալ:
Մուտքի նուէր՝ \$65
Վայր՝ 9537 Shoshone Ave., Northridge, CA 91325
Տեղերը ապահովելու համար՝
Հեռ.818-648-6270, 559-313-0147
ՃԱՇԱՅՈՒՅԱԿ. Ուրֆաի Քեպապ, Համի Քեպապ,
Աղաններ, Քաղցրեղէն եւ Սուրճ

ARMENIAN NIGHT

Saturday, October 5, 2019 from 7:30 pm
MENU: Ourfa Kebab, Chicken Kebab, Appetizers.
Desert & Coffee
RSVP: by September 28, 2019
Tel: 818-648-6270, 559-313-0147
Donation: \$65
Wine & soft drinks are included.

Գրիգորիս Եպիսկոպոս Պալաքեան (1875-1934) Մարսիլիոյ Ս. Թարգմանչաց Եկեղեցին «Հայ Գողգոթան» Գիրքը

«Հայ Գողգոթան» վերջերս անգլերէնի թարգմանուեցաւ հեղինակ Եպիսկոպոսի եղբոր թոռան Փրոֆ. Բիթըր Պալաքեանի եւ Արիս Սեւակի կողմէ, որուն հետեւեցաւ Բիթըրի Black Dog of Fate (2009) եւ The Burning Tigris: The Armenian Genocide and America's Response (2004) հանրածանօթ երկերը Barnes and Noble հրատարակչութեան կողմէ:

ԴՈՎՏ. ԶԱԻԷՆ Ա. ՔՅՆՅ.
ԱՐՁՈՒՄԱՆԵԱՆ

Արմաշական Հոգեւորականը

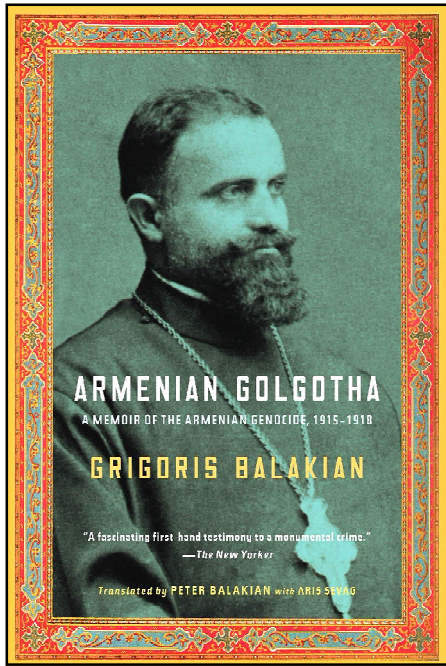
Փոթորկալից կեանք մը ապրեցաւ Գրիգորիս Եպիսկոպոս Պալաքեան, Ապրիլ 24-ին Կոմիտաս Վարդապետի հետ աքսորեալ, դէպի Տեր Զօր քշուած, ճարպիկութեամբ ազատած, Պեռլինի մէջ Սողոմոն Թէշլիբեանի դատական ատենին վկայակոչուած, Մարսիլիոյ առաջնորդութիւնը վարած, Սրբոց Թարգմանչաց Մայր Եկեղեցին կառուցած, «Հայ Գողգոթան» պատմութեան յանձնած, հալածուած անիրաւորին ու կեանքը կնքած հալածանքի կոտորանքին: Թուրքէն ազատեցաւ եւ սակայն իրեններէն հալածուեցաւ: Բացառապէս յիշատակելի հոգեւորական մը որ անձրեւներէն փախաւ եւ փոթորիկի բռնուեցաւ:

Եղիշէ Եպիսկոպոս Դուրեան Արմաշի Դպրեվանքէն շրջանաւարտ 14 հոգեւորականներ ձեռնադրեց, որոնցմէ 10-ը միանուազ՝ 1901 թուին: Տասնին մէջն էր Գրիգորիս Պալաքեան՝ Եւզոկիայէն, ծնած 1875 թուին եւ աշակերտած Կարնոյ Սանասարեան վարժարանին, եւ ապա ընդունուած Արմաշու Դպրեվանքէն: Շուտով Պեռլինի համալսարանը կ'ուղարկուէր հմտանալով գերմաներէն լեզուին եւ աստուածաբանութեան: Մաղաքի Պատրիարք Օրմանեան Գրիգորիս վարդապետ Պալաքեան Կ. Պոլսոյ պատրիարքարանէն ներս պաշտօնի կը կոչէր իր օժակից Ղեւոնդ վարդապետ Դուրեանի հետ, որոնք սակայն յուժմեղտ հակառակորդի դերք կը բռնէին Պատրիարքին նկատմամբ: Պալաքեան Մայրապետ վարդապետի աստիճանները կը ստանար յաջորդ Մատթէոս Պատրիարք Իզմիրլեանէն որ իսկոյն Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս ընտրուելով կը մեկնէր Մայր Աթոռ:

Աքսորական Հոգեւորականը

1915 ապրիլ 24-ի շարադէտ օրը հայ եկեղեցականներուն հետ Պալաքեան եւս կը ձերբակալուէր ու դէպի Չանդըրը կ'աքսորուէր Կոմիտաս վարդապետի հետ, եւ ապա դէպի Տեր Զօր՝ ճամբան կը շեղէր, Իսլահիէ կը հասնէր ուր ծպտեալ որպէս աշխարհական, կաշառելով, գերմանական զօրքին կը խառնուէր ու մտերմանալով անոնց հետ՝ կը վերադառնար Կ. Պոլիս: Օգնութեան կը հասնէր Կիլիկիոյ Տ.Տ. Սահակ Բ Խապայեան Կաթողիկոսին երբ գերմանական Փաշէ զրահաւորը Մերսին կը հասնէր եւ որպէս թարգման Գերմանիայէն Կաթողիկոսին բողոքն ու ապահովութիւնը կը հայցէր:

Շատ չանցած, երբ 1921 թուին ազգային հերոս Սողոմոն Թէշլիբեան դահճապետ Թալաթը կը զգեստնէր Գերմանիոյ մէջ, Գրիգորիս Մ. Վրդ. Պալաքեան կը փութար Պեռլին եւ հերոսին անպարտ արձակուելուն մէջ կարեւոր դեր կը կատարէր դատարանին առջեւ: Տարի մը ետք Պալաքեան կը գրէր ու Վիեննայի մէջ կը հրատարակէր իր անգուգական «Հայ Գողգոթան»

Օսմանեան Թուրքիոյ գործադրած ցեղասպանութեան ականատեսի վկայութիւններով լի վաւերագրական գիրքը: Այսօր երկու հատորներ ունինք մեր առջեւ՝ գրուած մինչ քաջարի հոգեւորականը կը ծառայէր Մանչեսթրի հայ համայնքին որպէս հոգեւոր հովիւ:

1925-ին Ամենայն Հայոց Տ.Տ. Գէորգ Ե Կաթողիկոս գնահատելով Գրիգորիս Մ. Վարդապետի արժանիքը գիրքը Եպիսկոպոս կը ձեռնադրէր եւ Եւրոպայի հայոց Հայրապետական Պատուիրակ կը նշանակէր: Իր այդ հանգամանքով Պալաքեան Եպիսկոպոս կը շրջէր Լոնտոն, Պրիւքսէլ, Ժընեւ, Միլան, Լիոն եւ Մարսիլիա: Մարսիլիոյ մէջ Հարաւային Ֆրանսայի Առաջնորդ կ'ընտրուէր ուր նաեւ կը հաստատէր իր գործունէութեան կեդրոնը, իսկ միեւնոյն ատեն Փարիզի մէջ կը մնար Վոսաճապուհ Եպիսկոպոս Քիպարեան յանուն Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին:

Առաջնորդ Մարսիլիոյ Թեմին Ս. Թարգմանչաց Մայր Եկեղեցին

Մարսիլիա հասնելով Պալաքեան Սրբազան 1927 Մայիսին իր նախագահութեամբ պազամաւորական ժողով գումարել կու տար, երբ մինչ այդ տեղւոյն հոգեւոր կարիքները կը հոգար Երուսաղէմէն Մամբրէ վարդապետ Գալֆայեան, որ ժողովի վերջին նիստին իր հրաժարականը կը ներկայացնէր Ամերիկայի թեմէն հրաւեր ստացած ըլլալուն հետեւանքով: Յետագային Մամբրէ Եպիսկոպոս Գալֆայեան կ'ընտրուէր Ամերիկայի զոյգ թեմերէն որպէս թեմակալ Առաջնորդ:

Առաջնորդի իր պաշտօնին մէջ Պալաքեան Սրբազան յաջողութիւններ կ'արձանագրէր, մեծագոյնը տեղւոյն Սրբոց Թարգմանչաց նորաշէն եկեղեցին ըլլալով, թէեւ փոթորկալից ճնշումներու տակ: Յաջողեցաւ զայն իրագործել շնորհիւ բարերար ասպետ Վահան Խորասանեանի որ Պրիւքսէլ կը բնակէր: Թարգմանչաց տօնին երբ Պալաքեան Սրբազան Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ մայր եկեղեցոյ մէջ կը քարոզէր, հոն ներկայ էր նաեւ Խորասանեան որ տպաւորուելով Սրբազանին քարոզին կը

խոստանար իր տրամադրութեան տակ մեծագումար նուիրատուութիւն մը յատկացնել իր նախասիրած եկեղեցաշէն նպատակի իրագործման համար:

Բարերար եւ Առաջնորդ կը համաձայնին Մարսիլիոյ մէջ մայր եկեղեցի մը կառուցանել հայկական հարազատ ոճով որուն լրիւ ծախքը կը յատկացնէր բարերար Խորասանեան: Քաղաքի յայտնի Փրատօ պողոտայի հողամասը կը գնէին եւ եկեղեցոյ հիմնարկէքը կը կատարէին 1928 փետրուար 18-ին: Ճարտարապետ Արամ Թահթաճեան Ս. Էջմիածնի տաճարի հետեւողութեամբ կը պատրաստէր նախագիծը՝ արտաքին քանդակներով եւ ներքին սիւնազարդ կամարներով: 1931 հոկտեմբեր 24-25ին նորաշէն եկեղեցոյ օծումը Առաջնորդը ինք կը կատարէր յանուն Սրբոց Թարգմանչաց, պաշտօնական անձերու եւ հոծ բազմութեան ներկայութեան, Կոմիտաս վարդապետի սան վարդան Սարգսեանի ղեկավարած երգչախումբի մասնակցութեամբ եւ երգեցողութեամբ Արմենակ Շահմուրատեանի:

Ներքին Խլրտումներ

Եկեղեցին ու կալուածը սակայն մնացին միշտ բարեար վահան Խորասանեանի անունին գրուած որպէս բացարձակ կալուածատէր, բանալին իր ձեռքին: Այս կացութիւնը անշուշտ կաշկանդեց Առաջնորդ Սրբազանի գործունէութիւնը եւ շատ կարճ ժամանակ ետք հեռացաւ իր ձեռքով օժած եկեղեցիէն, մանաւանդ Յունիս 23-ի դժբախտ դէպքին հետեւանքով, երբ Սրբազանը Թարգմանչաց տօնին իր մատուցած պատարագի

ընթացքին կը քարոզէր: Խուժան մը քահանայի մը գլխաւորութեամբ անպատկառ կերպով «վա՛ր իջիր» կը պոռար, ըսելու համար որ իրենց եկեղեցին աճուրդի կը դրուէր ու Սրբազանը նորաշէն եկեղեցոյ մէջ հանգիստ կը քարոզէր: Մանրամասնութիւններ կան այդ եւ յաջորդ դէպքերու մասին Ստեփան Սարկաւազ Պողոսեանի Մարսիլիա գաղութին յատուկ համապարփակ գիրքին մէջ, ուր գրուած է թէ խնդրոյ առարկայ եկեղեցին Սէն Լուիի եկեղեցին էր որ աճուրդի հանուելու վտանգին տակ էր եւ Սրբազանը, ի պատիւ իրեն, այլալուծ խորանէն իջնելով նոյն օրն իսկ «աղաներէն» դրամ հաւաքելով արգելք եղած է աճուրդին: Սակայն Պալաքեան Սրբազան այդ օրուրէն մինչեւ վերջ մայր եկեղեցիէն ներս ոտք չէ դրած ու առաջնորդարանը փոխադրած է Պոմոնի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցին:

Ներքին այդ շփոթ կացութիւնը պատճառ դարձած է մայր եկեղեցոյ ութ ամիս փակ մնալուն, յատկապէս երբ բարերարին միջոցաւ «Կրօնական Ընկերակցութիւն» մը կազմուած է որուն յանձնուած է եկեղեցոյ գործունէութիւնը, ամբողջական կալուածը մնալով միշտ Խորասանեանի անանական սեփականութիւնը: Եկեղեցին վերաբացուած է 1933 փետրուար 19-ին եւ պաշտօնական յայտարարութեան մէջ գրուած է թէ այդ թուականէն սկսեալ պաշտամունք տեղի կ'ունենայ «կանոնաւորաբար Առաջնորդ Սրբազան Զօր կողմէ»: Սակայն Գրիգորիս Եպիս-

Շար.ը էջ 19

Monrovia-ի Dignity գերեզմանատան մէջ պիտի տրամադրուի յատուկ Հայկական բաժին մը որուն անունը պիտի ըլլայ Արարատ:

Շատ լաւ պայմաններով եւ յարմար ամսական վճարումներով:

Նախքան Ձեր ծրագիրներուն ու առաւելութիւններուն համար Ձեզի կատաշարկով՝

- 1- Ձեր պայմաններուն եւ ծախսերու հարմար ծառայութիւններ
- 2- Ունիք անսխալ մասնաշաղկապներու ծառայութիւններ յարմար գիններով

Մանրամասնութեան համար դիմել՝

ISABEL CRISTINA KEMANIAN
Pre-Planning Advisor

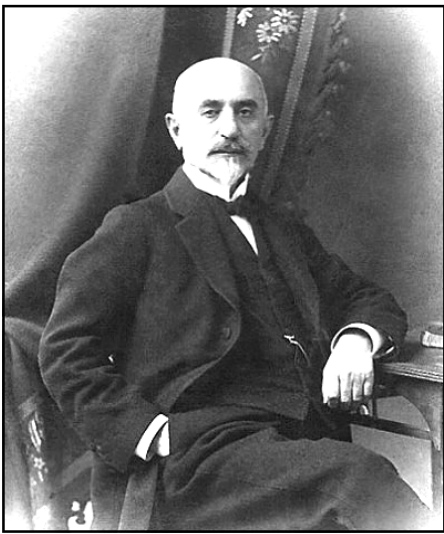
200 E. Duarte Rd., Monrovia, CA 91016
(818) 284-8754
Email: isabel.kemania@sci-us.com

Հայագգի Յայտնի Մեկեմաս Միքայէլ Արամեանցի Կեանքից

(Շարունակուած նախորդ թիւէն)

Եղիսաբէթը չէր սիրում Բաքուն: Նա այս քաղաքը գաւառական ու մեկուսացած ծայրամաս էր համարում եւ անդադար համոզում ամուսնուն վերադառնալ Թիֆլիս, ինչը նրան ի վերջոյ յաջողուում է: Բաքում վաճառելով ունեցուածքն ու գործարանները՝ Միքայէլը վերադառնում է Թիֆլիս, սակայն սրանից ներքնտանեկան լարուածութիւնը չի վերանում: Արամեանցի կնոջ սիրավէպերի մասին էր խօսում ու ծաղրուծանակի էր ենթարկում ողջ քաղաքը: Արամեանցը կնոջ դաւաճանութեանը երկար ժամանակ չէր հաւատում, կարծում էր, թէ այս լուրերը տարածում էին հակառակորդները, բայց մի օր պատահաբար նրա ձեռքն է ընկնում Եղիսաբէթի սիրային նամակները, ինչը վերջին կաթիլն է դառնում, եւ ամուսինները բաժանուում են:

Ժողովուրդը անուանում էր «Միխայիլի հիւանդանոց»: Հիւանդանոցը լի էր հիւանդներով, որտեղ քաղաքաբնակները նորմալ բուժօգնութիւն ստանալու հնարաւորութիւն չուներ: 1903 թուականին Արդուտեանին ուղղուած Արամեանցի նամակում ասուում է նոր հիւանդանոց կառուցելու իր ծրագրի մասին: «Պատիւ ունեմ տեղեկացնել Ձերդ գերագանցութեանը, որ հիւանդանոցի կառուցման համար 100 հազար ռուբլի կը նուիրաբերեմ»: Սրա դիմաց Միքայէլը պահանջում է, որպէսզի հիւանդանոցն իր անունը կրի: Հիւանդանոցը,

Եղիսաբէթից յետոյ Արամեանցը մտերմանում է Թիֆլիսի յայտնի գեղեցկուհի՝ Եւգենիա Շիխեանցի հետ, որի հետ չնայած պաշտօնապէս չեն ամուսնանում, սակայն ամենուր ներկայացնում է նրան որպէս իր կին: Սիրեցեակի համար Միքայէլը քաղաքի կենտրոնում՝ Օլգիի փողոցում եռալարկ

Թիֆլիսի «Մաժեստիկ» հիւրանոցը

տուն է կառուցում, որի բակում Փարիզում պատուիրուած եղջերուի բրոնզէ արձան է կանգնեցնում: Յաւոք գործարարի բախտը Եւգենիայի հարցում եւս չբերեց, կարճ ժամանակ անց Շիխեանցը սիրեկանի հետ լքում է Թիֆլիսը: Արամեանցը վերջնականապէս հաստատուում է Թիֆլիսում՝ Չանքերը ներդնելով շինարարութեան ոլորտում, ինչը ե՛ւ բարեգործութիւն էր, ե՛ւ եկամտի աղբիւր:

ցը, որի համար Յարական Ռուսաստանում նախադէպը չունեցող եւրոպական ռենտգեն սարք է պատուիրուում, իր աւարտուն տեսքն ստացաւ արդէն 1910-ին: Արամեանցի հիւանդանոցում բուժում ստանալը անվճար էր, իսկ բժիշկների աշխատավարձերը վճարում էր ինքը՝ Արամեանցը:

Սակայն վերադառնանք մեր պատմութեան սկզբին՝ Արամեանցի առեւանգման պատմութեանը: Ակնյայտ է, որ Առաջին Համաշխարհային պատերազմը եւ դրա արդիւնքում աշխարհում տիրող խառնաշփոթ իրավիճակը իրենց բացասական ազդեցութիւնն ունէին առեւտրի վրայ, ինչից գերծ չմնաց նաեւ Արամեանցը: Այսուհանդերձ, միլիոնների կարողութիւն ունեցող Միքայէլի կենցաղի վրայ ստեղծուած իրավիճակը առանձնապէս չէր անդրադարձել: Գործարարին առեւանգողների հաշուարկներով Արամեանցը մեծ կորուստ չէր կրելու, եթէ նրա միլիոններից մի քանի հազարը պահպանէր: Յատկապէս հաշուի առնելով, որ փող տալու փորձ Արամեանցը նախկինում ունեցել էր: Դեռեւս 1907-ին, յանցա-

Թիֆլիսի Արամեանց հիւանդանոցը

գործները առեւանգել էին նրա որդուն՝ Սողոմոնին: Արամեանցը նրան վերադարձնելու համար վճարել էր 100 հազար ռուբլի, ինչն այն ժամանակուայ համար մեծ գումար էր համարուում:

Առեւանգումից յետոյ, քաղաքի ոստիկանութիւնը Արամեանցին ազատ արձակելու համար միջոցներ է ձեռնարկում: Արագ կերպով հնարաւոր է դառնում յայտնաբերել եւ ձերբակալել աւտոմեքենայի վարորդին, որի ցուցմունքներից պարզ է դառնում, որ առեւանգողները Արամեանցին տարել են Կովկասի գերեզմանատան ուղղութեամբ: Յանցագործներին յայտնաբերելու նպատակով, ոստիկանութիւնը Թբիլիսիի գիշերային ժամերին մի քանի կասկածելի անձ է ձերբակալում: Այսուհանդերձ, թերթերը չեն գրում, թէ ի՞նչ հանգամանքներում է յաջողուում ազատել Արամեանցին, միայն պարզ է եղել, որ յանցագործները առեւտրականին առեւանգելուց մէկ օր անց բաց են թողել նրան: Հէնց նոյն օրը, Թիֆլիսի քրէական ոստիկանութեան ղեկավար Փաշուլիան անձամբ է հարցաքննում Արամեանցին, սակայն նրանից որեւէ արժէքաւոր տեղեկութիւն չի ստանում: Արամեանցը ասում էր, որ առեւանգողներին չի ճանաչում, նրանց արտաքինը չի յիշում: Տպաւորութիւնն այն էր, որ Արամեանցին վախեցրել են, ինչի պատճառով նա չի ցանկացել բացայայտել յանցագործների ինքնութիւնը: Չնայած գործի շուրջ առկա տեղեկութիւնների սակաւ լինելուն, ոստիկանութիւնը շարունակում է որոնողական աշխատանքները, ինչի արդիւնքում՝ ձերբակալում են Արամեանցին առեւանգողները: Հե-

տագային բացայայտում է յանցախմբի ղեկավար ինքնութիւնը, ով ոստիկանութեան հետ բախման հետեւանքով սպանուում է:

Արամեանցի կեանքի վերջին տարիները անցել են չքաւորութեան մէջ: Վրաստանի պետութիւնը նրանից խլեց տներն ու հիւրանոցները: Գոլովինի պողոտայում գտնուող մեծ շէնքում դեռ 1918-ին, Գերմանիա-Կովկաս առեւտրային բանկ էր բացել, որը մէկ տարի անց յանձնել էին արձմիութեանը:

Արամեանցին մնաց միայն Սերգիի 4 համարում գտնուող տունը: 1921-ին, խորհրդային իշխանութիւնները Արամեանցին դուրս հանեցին նաեւ Սերգիի փողոցից: Միքայէլին իր սեփական տանը մնաց միայն մի փոքր նկուղ, որտեղ ապրում էր երեխաների հետ: Ասում են, որ նրան յաճախ տեսնում էին «Մաժեստիկ» հիւրանոցի մօտ, որի կառուցման համար նա միլիոններ էր ծախսել: Նա ափսոսանքով նայում էր հիւանդի շինութեանը, շոյում պատերը:

Թիֆլիսի պատուաւոր քաղաքացի, առեւտրականների բարձրագոյն խորհրդի անդամ Միքայէլ Արամեանցը, որի կարողութիւնը միլիոններ էր հասնում, 1924 թուականին մահացաւ աղքատութեան ու սովի մէջ: Արամեանցի յուղարկաւորութեանը շատ թիֆլիսեցիներ էին մասնակցում: Նրան յուղարկաւորեցին սեւ ձիերով եւ սպիտակ ձիակառքով: Արամեանցը վերջին հանգրուանը գտաւ Խոջիվանքի հայկական պանթէոնում: Տարիներ անց կոմունիստական իշխանութիւնները հայկական գերեզմանատան տեղում մեծ զբօսայգի կառուցեցին. Արամեանցի գերեզմանն ընդմիշտ կորաւ:

Նոր Հրատարակութիւն

Շարունակուած էջ 7-էն

Հայոց էլոհիմն էր եւ այլ նիւթեր: «Հայը եւ Հայաստանը Աստուածաշունչին Մէջ» գիրքը պիտի ներկայացնէ՝ վերապատուելի Սերոբ Մկրտիչեան, Աւագ Հովիւ՝ Հայ Կիլիկիա Աւետարանական Եկեղեցիի, Փասատինա: Այժմէա-

կան եւ խիստ կարեւոր գիրքի ներկայացումը տեղի պիտի ունենայ՝ Ուրբաթ 20 Սեպտեմբեր 2019, երեկոյեան ժամը 7:30-ին, Հայ Կիլիկիա Աւետարանական Եկեղեցիի Տէրեան սրահին մէջ, Փասատինա:

Հասցէ: 339 S. Santa Anita Ave. Pasadena, Ca. 91107

Հայաստանի Սէջ Առաջին

Շարունակուած էջ 13-էն

այսօր Աւետիսեան դպրոցի մէջ ուսանիլը պատիւ կը համարուի: Աւետիսեանի շրջանաւարտներն զիմաց փակ դռներ չկան, եւ դպրոցի աշակերտութեան քանակն ընդամէնը քանի մը տարուայ ընթացքին հնգապատկուեցաւ, ինչ-

պէս կ'ըսեն՝ կրթահամալիրի «դաւար տանիքի սիգամարզը» կը գրաւէ մարդոց:

Աւետիսեան դպրոցը սոսկ կրթարան չէ: Ան մեծ, համերաշխ, հայաշունչ ընտանիք է, որ ստանձնած է հայրենաշինութեան եւ հայրենիքի բարեկարգման գործի իր բաժինը:

«Պատմական Հայկական Վաշտը» (Հեղինակ՝ Ալեքսեյ Կոլմակով)

ԱԽԵՏԻՍ ՈԱԶՄԻԿ

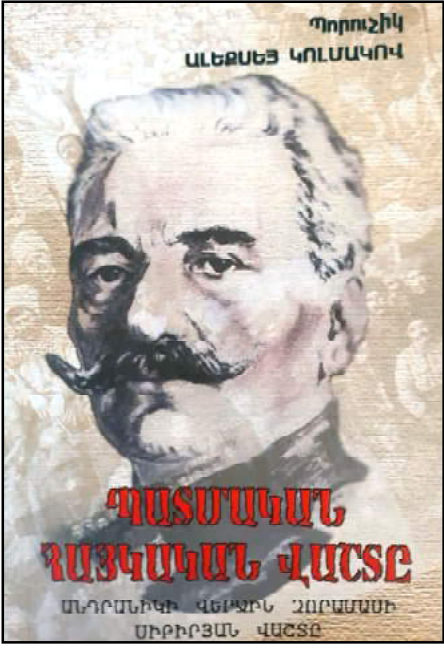
Բարեբախտաբար Ջորավար Անդրանիկի մասին կայ առատ գրականություն: Հետաքրքրուող մը հեշտութեամբ կրնայ գտնել իր նախասիրութեան եւ ճաշակին յարմար Անդրանիկի նուիրուած հատոր մը: Անոնք ըլլան պատմագիտական, գեղարուեստական կամ յուշագրական բնոյթի, կու գան կարեւոր մասնիկ մը աւելցնելու առասպելական հերոսին շքեղ տիպարին վրայ, կու գան առաւել գեղազարդելու հերոսականութիւնը անոր:

Աչքի առաջ ունենալով Անդրանիկ Փաշայի կեանքին ռազմական ուղին, անոր ունեցած հեղինակութիւնն ու իր շուրջ ստեղծուած ոգեւորիչ հետաքրքրութիւնը, ինքնաբերաբար ականատեսներու պատուամենքն ու անոր գործակիցներուն յուշագրութիւնները կը դառնան կենդանի վկայութիւններ Ջորավարին անհատականութիւնը ընդգծող: Այդ շարքին կը պատկանին Լեւոն Լիւիշեանի, Արմէն Սիւնիի, Երուանդ Փափագեանի, Աւետիս Ահարոնեանի, Վարդգէս Ահարոնեանի, Եղիշէ Քաջունիի, Վահան Թոթովեցիի, Վազգէն Անդրէասեանի, Լեւոն Թիւթիւնեանի հայթայթած հիւթեղ նիւթերն ու յուշերը:

Վերջերս լոյս տեսաւ նմանատիպ յուշագրութիւն մը ռուս գիտնորական Ալեքսեյ Կոլմակովի գրիչով: Անոր վերնագիրն է՝ «Պատմական Հայկական Վաշտը. Անդրանիկի վերջին Ջորամասի Սիպիրեան Վաշտը»: Հեղինակը եղած է պորուչիկ (ցարական Ռուսաստանի շրջանի գիտնորական կոչում), Ջոր. Անդրանիկի հետ մասնակցած է 1918-19 թուականներու մարտերուն, զանգեզուրեան մարտնչումներուն, հասած է մինչեւ Զուլֆա, անձամբ շփուած եւ խոր հիացում ունեցած է Ջոր. Անդրանիկի հանդէպ: Ի հարկէ, յուշերն ու տպաւորութիւնները գրած է ռուսերէն, զորս 1989-ին թարգմանած եւ հրատարակած է լրագրող Ռուբէն Սիմոնեանը (լոյս տեսած «Հրագրան» թերթին մէջ):

Նոր հրատարակութեան ռուսերէնէ թարգմանիչն է գրականագէտ, անդրանիկապաշտ, Երեւանի Ե. Չարենցի անուան գրականութեան եւ արուեստի թանգարանի տնօրէն Կարօ Վարդանեան: Ան գրած է նաեւ գիրքին յառաջաբանը՝ «Անդրանիկ. Անեկրորդ Հերոս եւ Ջորավար» խորագրով: Գիրքը հրատարակուած է Յովսէփի եւ Գարոլին Նալպանտեան մատենաշարով (թիւ 36): Կը բաղկանայ 96 էջէ: Խմբագիրն է Արմէն Աւանէսեան: Լոյս տեսած է «Արմաւ» հրատարակչատունէն, Երեւան, 2018-ին:

Հետաքրքրական է իմանալ, թէ ինչպէ՛ս ռուս գրականը յայտնուած է Անդրանիկի վերջին գորաբաժինէն ներս եւ անմնացորդ նուիրուած անոր եւ Հայաստանին՝ մինչեւ վերջ: Ան Առաջին Աշխարհամարտին թրծուած էր Արեւմտեան ճակատին եւ այս սիպիրեան մարտերուն մէջ: 1917-ին, իր քուլթուրի մէջ (Սիպիրիա), ռուսական քաղաքացիական պատերազմին, իր գործած դերը կ'ունենար օսմանեան բանակի գերեզմարուած 210 թրքահայ գիտնորներէ կազմուած վաշտը: Հայ ռազմիկներու գրական եւ վճռական գործողու-

թիւնները, որուն ականատեսն էր Կոլմակով, կը նպաստեն, որ ան համակրի հայոց: Եւ երբ վաշտը կ'որոշէ վերադառնալ Հայաստան, մասնակցիլ հոն տեղի ունեցող ռազմական գործողութեանց, վրէժխնդիր ըլլալ թրքական վայրագութեանց, անոր կը միանան կապի-

տան Եակով Բորտ, Պորիս Վենկերցով եւ բանաստեղծ Պիոտր Սիպիրցեւ: Կոլմակով եւս կ'ուղեկցի վաշտին: Իսկ վաշտը պատմութեան եւ գրականութեան էջերուն կ'արձանագրուի «սիպիրեան վաշտ» անունով: Վաշտը 1918-ին Հայաստան ժամանելով, անմիջապէս կը միանայ Ջորավար Անդրանիկի գորամասին, որ աւելի ուշ պիտի մղէր իր վերջին մարտերը Լոռիէն ու Զաւարէն մինչեւ Սիւնիք, Զուլֆա, Նախիջեւան, Զանգեզուր եւ Արցախի մօտակայ շրջաններ:

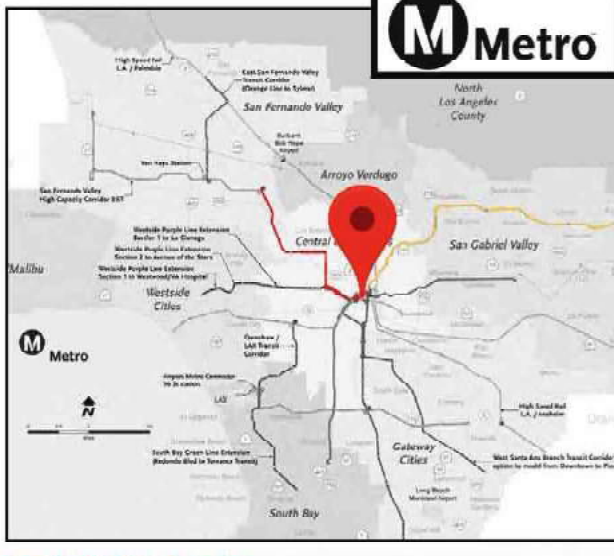
Գիրքի յառաջաբանին մէջ Կ. Վարդանեան կ'անդրադառնայ Ջոր. Անդրանիկի ռազմական, քաղաքական եւ հայրենասիրական եզակի բարեմասնութիւններուն, գրելով՝ «մենք երկրորդ Անդրանիկ չունեցանք: Նրանից առաջ էլ այդպիսին չենք ունեցել»: Ապա՝ «Ոչ մի հերոս, իրական թէ երեւակայական, համեմատելի չէ Անդրանիկի հետ: Իր հմայքով ու կատարելութեամբ Անդրանիկին, թերեւս, փոքր-ինչ մօտենում է միայն... Սասունցի Դաւիթը»: Ան դժգոհ է մերօրեայ անտարբերութենէն. «Անչափ ցաւալի է, որ Ջորավարի գործի ու յիշատակի հանդէպ խարդաւանքն այսօր էլ շարունակուած է՝ մոլորութեան մէջ զցելով պատ-

մութեան անհաղորդ նոր սերնդին եւ մեզ հեռացնելով մեր մեծագոյն հերոսից»: Ա. Կոլմակովի մասին՝ «Տեսաւ Ջորավարի հայրական գուրգուրանքը բզբտուած ժողովրդի բեկորներէ հանդէպ: Եւ իր մեծ հոգու բոլոր լարերով, որդիական սիրով ու մեծարանքով կապուեց Ջորավարին: Հրաշքով ողջ մնաց Կոլմակովը: Ողջ մնաց, որպէսզի մեզ համար գրի առնի մեր եւ իր Ջորավարի վերջին արշաւանքի պատմութիւնը»:

Արդարեւ, յուշագրութեան հեղինակը հայկական վաշտին հետ Սիպիրիայէն կ'ուղղուի Կովկաս, Տուրքսէ, Թիֆլիս եւ 1918 Ապրիլ 10-ին Ալեքսանդրապոլի մէջ հանդերձաւորուելով կ'անցնի Ախալքալաք՝ սկսելու իր հայկական ողիսականը:

Ա. Կոլմակով ունի ուշագրաւ մտորումներ. օրինակ՝ ռուսական բանակին Արեւմտահայաստանէն անսպասելի եւ պախարակելի հեռացման առթիւ. «առաջին անգամ յստակօրէն ըմբռնեցի ռուսական բոլշեւիզմի ողջ յանցաւորութիւնը, որն ամբողջ Կովկասեան ճակատից հանել էր ռուսական բանակը եւ Ռուսաստանին նուիրուած այդ ազ-

Շար.Պ էջ 19

San Fernando Valley Line:
Metro Red Line (802) to Civic Center/Grand Park Station

City's/MTA Stations:
North Hollywood Station, Universal/Studio City Station, Hollywood/Highland Station, Hollywood/Vine Station, Hollywood/Western Station, Vermont/Sunset Station, Vermont/Santa Monica Station, Vermont/Beverly Station, Wilshire/Vermont Station

San Gabriel Valley Line:
Metro Gold Line (804) to Union Station-Metro Gold Line then take Metro Purple Line (805) to Civic Center/Grand Park Station

City's/MTA Stations:
APU/Citrus College Station, Azusa Downtown Station, Irwindale Station, Duarte/City of Hope Station, Monrovia Station, Arcadia Station, Sierra Madre Villa Station, Allen Station, Lake Station, Memorial Park Station

PARKING LOTS

THE MUSIC CENTER Parking Fee \$5
135 N Grand Ave. Los Angeles CA 90012

WALT DISNEY CONCERT HALL Parking Fee \$5
111 S. Grand Ave. Los Angeles, CA 90012

CATHEDRAL OF OUR LADY OF THE ANGELES Parking Fee \$10
555 W Temple St. Los Angeles CA 90012

Auto Park 26 Parking Fee \$9
120 Olive St. (1st and Olive) Los Angeles CA 90012

BUS PICK UP LOCATIONS

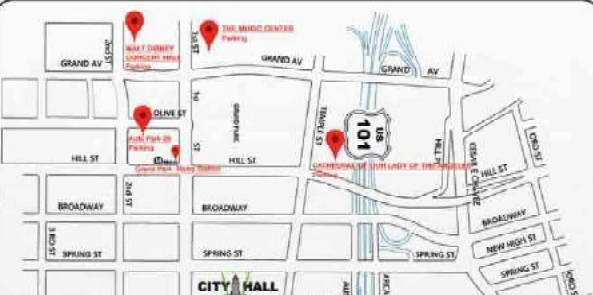
BURBANK
St. Leon Armenian Cathedral
3325 N. Glenoaks Blvd. Burbank, CA 91504

GLENDALE
St. Gregory Armenian Catholic Church
1510 E Mountain St, Glendale, CA 91207
St. Mary's Armenian Church
500 S Central Ave, Glendale, CA 91204
Glendale Community College Main Parking Structure Lot B
1838 E Mountain St Glendale, CA 91206

PASADENA
Saint Gregory Armenian Church of Pasadena
2215 E Colorado Blvd, Pasadena, CA 91107
Pasadena Jivelekian Armenian Center
2242 E Foothill Blvd Pasadena, CA 91107
AGBU Vatche and Tamar Manoukian High School
2495 E Mountain St, Pasadena, CA 91104

HOLLYWOOD
St. Garabed Church
1614 N Alexandria Ave, Los Angeles, CA 90027

STUDIO CITY
United Armenian Congregational Church
3480 Cahuenga Blvd W, Los Angeles, CA 90068

NORTH HOLLYWOOD
Armenian Apostolic Church of N. Hollywood
13050 Vanowen St. North Hollywood, CA. 91606

VAN NUYS
Saint Peter Armenian Church
17231 Sherman Way, Van Nuys, CA 91406

ENCINO
Holy Martyrs Armenian Church
5300 White Oak Ave, Encino, CA 91316

NORTH HILLS
Holy Martyrs ARS Pilavjian/Cabayian School
16617 Parthenia St. North Hills, CA 91343

CANOGA PARK
AGBU Manoogian-Demirdjian School
6844 Oakdale Ave, Canoga Park, CA 91306

TUJUNGA-LA CRESCENTA
The Great Caesar Banquet Hall
6723 Foothill Blvd, Tujunga, CA 91042
Western Prelacy
6252 Honolulu Ave., La Crescenta, CA 91214

MONTEBELLO
Holy Cross Armenian Cathedral
900 Lincoln Ave., Montebello, CA 90640

Հանրակառքեր/Ավտոբուսներ Մեկնում են Ժամը 1:00-ին Buses Leave at 1:00pm

Փոխադրամիջոց Ապահովել եւ Հաւելեալ տեղեկութիւն
Bus reservations and more info: 888-924-1915

Արտաշէս Թագաւորի Զարսանիքը

Մենք զարմանալիօրէն կենսութիւն ժողովուրդ եմք եւ ես անկասկածելիօրէն Յաւատում եմ դրան: Ոչ մէկի բարբարոսութիւնը կամ Բռնութիւնը չեն կարող մարել Զայ ազգի՝ յաւերժ լոյսին ձգտող հօր ոգին

Յովհաննէս Թումանեան

ՊՕՂՈՍ ԼԱԳԻՍԵԱՆ (Շարունակուած նախորդ թիւէն)

Քրմուհիները, Սաթենիկ թագուհուն իրենց թեւերի վրայ պահած գալիս մեհեանի հրապարակ: Արտաշատ ոստանի մարդիկ բարձր կանչերով ողջոյնում թագուհուն, Արմինա-Հայաստան լեռների լանջերի հագար գոյնի բրաբրոն ծաղիկներ նետում Սաթենիկ թագուհու գլխավերեւ, որը ապշահար նայում թէ ինչպէ՞ս էր ծխածանի անձրեւ մարդում իր թագին: Հարսանեաց հանդէսի խրախճանք էր, փանդիւնների դողացող լարերի, թմբուկների գարկերի անուշ մեղեդիներ հնչում, քրմուհիները Սաթենիկ թագուհուն թեւանցուկ արած շուրջ պարի շարքեր բերում: Յորեանի արտերում չովիկների յառնած հասկերի դողի նման քրմուհիներն էին հագար նագանքով պար բռնել, Սաթենիկ թագուհին հոլա-նի թեւերն էր երկինք յարել, արեւից ճառագայթներ փրցնում՝ նետում չորս բոլորը: Արտաշատի մի կտրիճ պարման, պարի հարթակ դուրս գալիս՝ սկուտեղին լիքը մարգարիտ, այն բուռ-բուռ նետում Սաթենիկի թագին՝

«Տեղում էր մարգարիտ»

Սաթենիկի հարսնութեան հանդեսին»:

Թմբկահարները պինդ գարկում են թմբուկները, փողերն են յաղթական պարեր հնչում, քուրմերը Արտաշէս թագաւորին թեւանցուկ արած գալիս հրապարակ: Արտաշէսը գնում պինդ գրկում Սաթենիկին, հագար համբոյր շարում լուսնեակ երեսին: Թուրն է պարզում արեւին, նրանից ելած շողերը ցանում Սաթենիկի դէմքին: Շարք բռնած քրմական դասի շուրջ պարն է, սոփում են գետինը, նրանց գարկից Ալանաց երկիրն է դողում: Թագաւորը, հատու շարժումներով թուրն է ձօնում դէպի արեւ, նրա կրակից մի պատու փրցնում՝ Սաթենիկի թագուհուն նուիրում: Նորէն Արտաշատի մի քաջ տղայ, ծանր սկուտեղը վեր պահած, մտնում պարի բացատ եւ վեր պահած սկուտեղից բուռերով ոսկի ցանում՝

«Առատ անձրեւի պէս ոսկի էր տեղում»

Արտաշէսի փեսայութեան հանդեսին»:

Մեհեանի հրապարակում, մինչեւ իրիկուն ժողովրդային խրախճանք էր, ամպրոպի պէս պայթում էին գուսանների երգերը, շուրջ պարերի տոփիւնները: Անկախացած հայքերի երկրի թագաւորի հարսանիքն էր, երգում էին աշխարհական մարդիկ, մենապարեր ու իրենց նախնիների շուրջ պարեր բռնում, գինի էր հոսում հրապարակում, սրտի յոյզի, գինու արբեցում էր: Երկար տարիներ հզօրների գերիշխանութեան տակ էին, իրենց Արտաշէս թագաւորը անկախ էր հռչակել Արմինա-Հայաստան երկիրը, հայքերի հողն էր սահմանագատել, մինչեւ այնտեղ՝ որտեղ որ հայերէն բարբառող արեւորդիների գարմից մարդիկ էին: Ամբողջ Արտաշատն էր թագաւորին ու թագուհուն տանում պալատ, եօթ օր, եօթը գիշեր Արտա-

շատում, Արմինա-Հայաստանի շէներում Արտաշէս թագաւորի ու Սաթենիկի հարսանեաց հանդէսի տօնախմբութիւն էր:

Ալանաց օրիորդ՝ Սաթենիկ թագուհին, Արմինա-Հայաստանին ընծայել էր վեց տղաներ՝ Արտաւազդ, Վրոյր, Մաթան, Զարեհ, Տիրան, Տիգրան, որոնց արեւորդի նախնիների ծինների հետ խաչածեռուել էին նաեւ Ալան քաջ ազգի ծինները: Ինչո՞ւ, Ալան ազգի յետնորդներին հիմա չեն չիչեցնում, նրանց նախնիների հետ Արմինա-Հայաստան երկրի խնամակալ բարեկամական կապերը: Հայոց որդիներին, դուստրերին տալիս են հագար օտար անուններ, Արմինահայերի նախնիների ինչքա՞ն սիրուն պատմական անուններ կան, որոնք հպարտութեամբ կը կրէին:

Ես էլ էի այնտեղ, երեւակայութեան ճախրանքով գնացել Արտաշատի Անահիտի մեհեան, մասնակցել Արտաշէս արքայի ամուսնութեան հանդէսի պատարագին: Մեհեանի հրապարակում «Մուսանների լեռ»-ան լանջի շէնի քաջի մենապար բռնել, պիտի տեսնէի՝ քարեւորդիները ինչպիսի՞ խանդաղատանքով ծափ տալիս, իրենք էլ ելել հարթակ՝ ինձ հետ իմ լեռնական մարդկանց պարը նմանակել: Արորդի Արմէն-Հայ, երբ ընթերցես իմ այս գիրը, անէացի՛ր մի պահ, արեւի ճառագայթներին բազմած հասի՛ր Արտաշատի մեհեան, գրկի՛ր անուշ Արտաշէս թագաւորին, խոնարհի՛ր Մայր Անահիտի բազի-նին, դէմքը ցօղի՛ր ատուռանի կրակի լոյսով, արբեցի՛ր քու գարմից արեւորդիների Արմինա-Հայաստանով, մտի՛ր շուրջ պարի շարքեր, խենթացի՛ր սիրով, գինիով, հոգիդ լեցո՛ւր Արմինա-Հայաստանի խինդով, սիրի՛ր երկրիդ հողը, սիրի՛ր քու գարմից արեւորդի ազգակիցներիդ, մի՛ փախնիր այնտեղից, դու նրա տէրն ես, զնա՛ տիրի նրան:

Արտաշէս արքան երկար-երկար տարիներ թագաւորեց Արմինա-Հայաստանում: Ստեղծեց հզօր բանակ, անասան պահեց երկրի սահմանները, նրան միացրեց սահմանային մարզեր, երկիրն ամբողջ Հայերէն էր խօսում, Հայերէն ծիծաղում, Հայերէն տաղեր ու երգեր ասում, Հայերէն աղօթում իրենց աստուածներին: Արտաշէս թագաւորի ատեն երկրում ստեղծուել է նախնիների, իրենց արքաների, երկրի հողի հանդէպ պաշտամունք: Պաշտամունք, այն հասել է մինչեւ «Մուսա Լեռ»-ան շէնի մի Արմին հայի սրտին, որ երկար տարիներ նրանց հանդէպ սիրով լցուած, երգում նրանց իմաստութիւնը, պատարագում նրանց ու իրենց աստուածների յաւերժութիւնը: Հագար-հագար դարերի նախնիների ու նրանց աստուածների լոյսից է վառել իր հոգու տաճարի ջահերը: Ո՞վ դու Արմին-Հայ, հանգրո՞ւքու հոգին խաթարող նոր դարերի լոյսը, զնա՛ երկիր, Աշտիշատի փլած մեհեանների վէմերի լոյսից, Արտաշէսի թոռան-թոռ Մեծն Տիգրան արքայից-արքայի փլած ոստանի որմերի վէմերի լոյսից վառի՛ր հոգուդ ջահերը, տես ինչքա՞ն պիտի հայանաս: Արտաշէսը

Արտաշէս թագաւորի յուղարկաւորութեան խորհրդապատկերը՝ համաձայն խորեմացու նկարագրակահի

բարեփոխեց երկիրը, ստեղծեց առաջաւոր մշակութիւնը Հայաստան: Երկրում անմշակ հող չէր մնացել, երկրում բարգաւաճում, առատութիւն եղեւ: Արմինա-Հայաստանը սիրեց նրան, անուանեց՝ «Անուշ», «Բարի»: Արտաշէս Ա. թագաւոր հայոց:

Հռովմի Անդրիանոս կայսրի խնդրանքով, Արտաշէս թագաւորը գնացել է Պարսկաստան, Մարտք գաւառի Սոհուդ վայրում նրա հետ հանդիպելու: Արտաշէսը Սոհուտում հիւանդանում է: Իր հետ ժամանած Աբեղեան տոհմի Նահապետ Աբեղոյին ճամբում եկեղեցաց գաւառի Երիզա աւանի Մայր Անահիտի մեհեան, նրանից Արտաշէս թագաւորի համար առողջութիւն, կենդանութիւն խնդրելու: Արտաշէսը ցանկացել է, որ հայոց աստուածները իրեն բժշկութիւն ու երկար կեանք պարգեւէին: Նա երազել է նորէն տեսնելու հայոց աշխարհի ծխաններից բարձրացող ծուխը եւ Նաւասարդի առաւօտը՝ Ո՞վ կը տար ինձ ծուխը ծխանի եւ առաւօտը Նաւասարդի, եղնիկների վազքը եւ եղջերուների արշաւը,

Մենք փող ենք փչում եւ թմբուկ զարկում,

Ինչպէս կարգն է թագաւորների: Մինչեւ որ Աբեղոն տոհմի Նահապետը Սոհուտ կը վերադառնար, յանգել էր Արտաշէսի սրտի կրակի ջահը: Նահապետը կազմակերպել է հայոց աշխարհի անուշ թագաւորի յանգած մարմնի փոխադրումը Արտաշատի արքունի պալատ: Սաթենիկը գրկել էր Արտաշէսի յանգած մարմինը, ողբացել ամուսնու մահը, ծով արցունք շողել դէմքին, քնքուշ մատներով շոյել արցունքոտ երեսը: Արտաշէսի որդիները, արքունիքը ողբում էին նրա արեւափառ լոյսի կանթերի մարիլը: Արտաշէսի մարմինը պատում ոսկեհիւս պատմուճանով, գլխին թագ ու կողքին ոսկեայ գէնքեր դնում, հանգչեցնում ոսկեձոյլ դագաղում:

Պատմահայր Մովսէս Խորենացին իր մատեանում գրել է՝ «Պատմի եւ հիւանդանայ նմա (Արտաշէսի) ի Մարանդի, ի Բակուրակերտ աւանի: Ան կ'ըսէ նաեւ, թէ թագաւորը Աբեղո անունով Նահապետը կ'ուղարկէ Եկեղեցաց գաւառ, Երիզա, Արտեմիսի մեհեանը, որպէսզի կուռքերէն բժշկութիւն եւ երկար կեանք խնդրէ: Սակայն, ան դեռ չվերադարձած, Արտաշէս կը մահանայ»: Ապա պատմահայրը ներկայացնում է, թէ ի՞նչպիսի փառաւոր յուղարկաւորութիւն է եղել նրա համար: Խորենացին մէջբերում է Արիստոն պատմիչի վկայութիւնը՝ ասելով, թէ որքան բազմութիւն մեռաւ Արտաշէսի մահունան ժամանակ՝ սիրելի կիները,

հարձերը եւ մտերիմ ծառաները: Ապա կը նկարագրէ թաղման շքեղութիւնը թէ՛ «Դագաղքն էին ոսկեղէնք, գահոյքն եւ անկողինքն բեհեգեայ եւ պատմուճանն որ զմարմնովն՝ ոսկեթել, թագ կապեալ ի գլուխն, եւ գէնն ոսկեղձ առաջ եղեալ, եւ գահոյքն շուրջ՝ որդիքն եւ բազմութիւն ազգականացն եւ առ այսոքիւք պաշտօնէիցն զինուորութիւնք եւ Նահապետն եւ նախարարութեանցն գուռք եւ միանգամայն զօրականացն վաշտք, ամենեքին կազմեալ զինու հանդերձ, իբր թէ ի պատերազմ ճակատեցին. եւ առաջի պղնձիս հարկանելով փողս եւ գինիսն ձայնարկուկուսանք սեւազգեստք եւ աշխարհով կանայք եւ գհետ՝ բազմութիւն ուսմկին: Եւ այսպէս տարեալ թաղեցին: Եւ շուրջ զգերեզմանաւ լինէին կամաւոր մահունք»:

Արտաշատ ոստան, արեւն էր գարթնել, բազմել Արարատի ձիւնոտ գագաթին: Այգ, արեւ աստուած Միհրի առաջին շողերը լոյս էին վառել ոստանի ու նրա այգիների երեսներին: Ոստանի պալատի պատուհաններից ոչ մի լոյս էր ճառագում, մութ էր պալատը:

Ոստանի մեհեանի քրմայետը բարձրաձայն կանչել է, որ յանգել է Արմինա-Հայաստանի Արտաշէս «Անուշ» թագաւորի հոգու ճրագը, հայոց աստուածները նրան տանում են իրենց տաճար: Ոստանի մարդիկ էին խմբուել պալատի ու մեհեանի շուրջ: Ողբում էր ոստանը, որբում էր Արմինա-Հայաստանը: Արտաշատ ոստանի մարդկանց արցունքները եթէ մի տեղ հոսէին՝ գետակ դարձած կը գնային Երասխի ջրերին հոսելու, որ նա էլ իր քայլամուտը երթով ողբաձայն մուշար: Արտաշէսի դագաղը դնում վեց ձիեր տանող կառքին: Փողահարները հնչում էին տխրալից մեղեդիներ, որոնց հնչիւնները հասնում Արարատի գագաթ ելած հայոց աստուածներին, որոնք եկել էին ուղեկցելու Արտաշէս թագաւորի յաւիտենակութեան ճամբայի երթին: Սաթենիկը, իր վեց որդիներով, դանդաղ քայլում դագաղի հետ, գնում թագաւորի դին ամփոփելու Անի ոստանի Դարանաղեաց գաւառի Արամազդի մեհեանին մօտիկ թագաւորների դամբարանում: Զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնեաները, Նահապետները, նախարարական գինական գնդերը, պատերազմի գնալու նման հանդիսաւոր տողանցում: Արտաշատ ոստանի ժողովուրդը, աշխարհական բազմահագար մարդիկ, ողբաձայն կանչերով գլխիկոր քայլում:

Արտաշէսի դագաղն էին իջեցնում թագաւորական դամբարան: Պալատական սպասաւորները վշտի

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

Ա Սերիա. «Ռոմա»-ն Գոլառատ Խաղում Յաղթեց «Սասուոլո»-ին. Մխիթարեանը Գոլի Չեղինակ

Իտալիայի առաջնութեան 3-րդ տուրում «Ռոմա»-ն գոլառատ խաղում յաղթանակ տօնեց «Սասուոլո»-ի նկատմամբ:

«Գայլեր»-ի կազմում կոլերի հեղինակներ դարձան Կրիստանտեն (12'), Ջեկոն (20'), Մխիթարեանն (22') ու Կլիվերտը (33'):

Յատկանշական է, որ այս խաղում 3 կոլային փոխանցմամբ աչքի ընկաւ հոմալիստների կիսապաշտպան Լորենցո Պելեգրինին:

Հիւրերի կազմում դուբլ ձեւակերպեց Բերարդին (53', 73'):

«Ռոմա»-ն 5 միաւորով 7-րդ հորիզոնականում է, «Սասուոլո»-ն ունի 3 միաւոր ու 13-րդն է:

«Լիվերպուլ»-Ը Անգլիական Ֆուլբոլի Ռեկորդ Է Գրանցել

«Լիվերպուլ»-ը հերթական յաղթանակն է տարել անգլիական Պրեմիեր լիգայում եւ մրցաշարի ռեկորդ է գրանցել:

Յիշեցնենք, որ մերսիսայդցիները սեփական յարկի տակ 3:1 հաշուով առաւելութեան էին հասել «Նիւքասլ»-ի նկատմամբ:

Յուրգեն Կլոպի թիմը դարձել է Անգլիայի թոփ-դիւրիզիոնի պատմութեան առաջին ակումբը, յաղթելով 14 անընդմէջ խաղում եւ նուազագոյնը երկու կոլ խփելով դիմակայութիւններից իւրաքանչիւրում:

«Տոտենհեմը», «Չելսի» եւ «Մանչեսթեր Եունայթեդը» Յաղթանակներ Տոնեցին

ԱՊԼ-ի 5-րդ տուրում ՄՅՈՒ-ն ընդունել էր «Լեսթերին» ու նուազագոյն հաշուով յաղթանակ տարաւ: Հանդիպման միակ կոլը 8-րդ րոպէին հեղինակեց Մարկուս Ռեշֆորդը:

Միաժամանակ ընթացող միւս խաղում «Տոտենհեմը» հիւրընկալել էր «Քրիսթալ Փելասին» ու խոշոր հաշուով յաղթանակ տարաւ: Խաղն աւարտուեց 4-0 հաշուով: Դուբլի հեղինակ դարձաւ Սոն Հին-Մինը, մէկ անգամ աչքի ընկաւ Լամելան: Մրցակցի կազմում ինքնագոլի հեղինակ դարձաւ վան Աանհոլտը:

Միաժամանակ ընթացող 3-րդ խաղում «Չելսին» հիւրընկալուել էր «Վոլվզին» ու 5-2 հաշուով յաղթեց: Լոնտոնեան թիմի կազմում կոլերի հեղինակ դարձաւ Աբրահամը, սակայն կոլերից մէկն ինքնակոլ էր: «Չելսիի» կազմում մի կոլ էր խփեց Տոմորին, իսկ «գայլերի» կազմում աչքի ընկաւ թիմի նորեկ Պատրիկ Կուտրոնեն:

Լա Լիգա.

«Բարսելոնա»-ն Չախջախեց «Վալենսիա»-ին

Լա Լիգայի 4-րդ տուրում մրցաշարի գործող ախոյեան «Բարսելոնա»-ն հիւրընկալեց «Վալենսիա»-ին:

Խաղի արդէն 3-րդ րոպէին «կապտանոնագոյններ»-ի ֆուտպոլիստ Անսու Ֆատին բացեց հաշիւը: 4 րոպէ անց հենց Ֆատիի փոխանցումից յետոյ էլ աչքի ընկաւ Ֆրենկի դէ Յոնգը:

29-րդ րոպէին հիւրերի յարձակուող Կեւին Գամբլոն կրճատեց հաշուի տարբերութիւնը: Առաջին կէսը 2:1 աւարտուեց: Երկրորդ կէսի արդէն 52-րդ րոպէին կատալոնական ակումբի պաշտպան Ժերար Պիկեն դարձաւ կոլի հեղինակ:

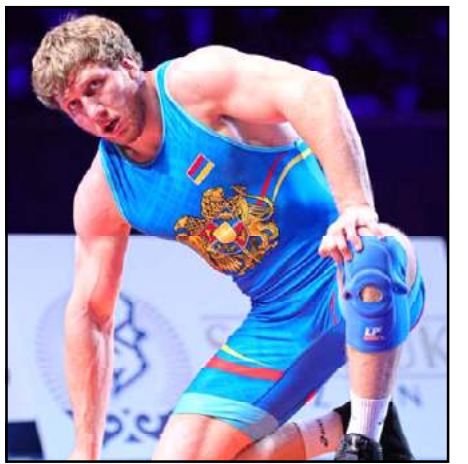
60-րդ րոպէին փոխարինման դուբլ եկաւ Լուիս Սուարեսը եւ արդէն մէկ րոպէ անց դարձաւ իր թիմի 4-րդ կոլի հեղինակը: Ուրուգուալցի աչքի ընկաւ նաեւ 82-րդ րոպէին:

«Չղջիկներ»-ի կազմում խաղաւարտին կոլի հեղինակ նաեւ փոխարինման դուբլ եկած Մաքսի Գոմեսը: Դա խաղի եզրափակիչ գնդակն էր:

Այսպիսով «Բարսա»-ն յաղթեց 5:1 հաշուով եւ այժմ 7 միաւորով գրադեցնում է 4-րդ հորիզոնականը: «Վալենսիա»-ն 4 միաւորով 15-րդն է:

Արթուր Ալեքսանեանը Չի Մասնակցել Աշխարհի Առաջնութեան Եզրափակչին

Օլիմպիական խաղերի ոսկէ մեդալակիր, աշխարհի եռակի ու եւրոպայի քառակի չեմպիոն Արթուր Ալեքսանեանը (97 կգ) վնասվածքի պատճառով չի մասնակցել Նուր-Սուլթանում անցկացուող Յունահռոմէական ոճի ըմբշամարտի աշխարհի առաջնութեան եզրափակչին, որտեղ պէտք է մրցէր ռուս Սուսա Եվլո-ի հետ:

Գիւմրեցի ըմբշը կիսա-եզրափակիչ գօտեմարտում ստացել էր կողմերի կտրուածք, որի հետեւանքով նա չի կարողացել պայքարել աշխարհի չեմպիոնի կոչման համար:

ԱԱ-2019.- Արամ Վարդանեանն Ու Ստեփան Մարեանեանը՝ Փոխախոյեաններ, Հայկ Մնացականեանը՝ Պրոնգէ Մետալակիր

Ղազախստանի մայրաքաղաք Նուրսուլթանում շարունակուող յունահռոմէական ըմբշամարտի աշխարհի առաջնութիւնում Ռուսաստանի համար առաջին ոսկէ մետալը նուաճեց 72 կգ քաշային Աբուլյազիդ Մանցիբովը, որը քառորդ եզրափակչում 4:0 հաշուով յաղթել էր Հայաստանի ներկայացուցիչ Մալխաս Ամոնեանին:

Եզրափակչում Մանցիբովը գօտեմարտեց Ուզբեկստանը ներկայացնող Արամ Վարդանեանի հետ եւ յաղթեց 9:0 հաշուով:

Պրոնգէ մեդալակիրները դարձան Պուկարիան ներկայացնող Հայկ Մնացականեանը եւ հունգարացի Բալինտ Կորպաշին:

63 կգ քաշային կարգի եզրափակչում Ռուսաստանի ներկայացուցիչ Ստեփան Մարեանեանը 4:10 հաշուով պարտուեց ճապոնացի Սինոբու Օտեին եւ բաւարարուեց արծաթէ մետալով:

Կիսաեզրափակչում Մարեանեանը յաղթել էր Հայաստանի ներկայացուցիչ Սլավիկ Գալստեանին, որը դարձաւ պրոնգէ մետալակիր:

ՊՍԺ Երկրպագուները Սպառնում Են Բոյկոտել Նեյմարի Մասնակցութեամբ Խաղը

Ֆրանսական «ՊՍԺ»-ի երկրպագուները դժգոհ են թիմում Նեյմարի ներկայութիւնից եւ սպառնում են բոյկոտել նրա մասնակցութեամբ Ախոյեանների լիգայի հանդիպումը:

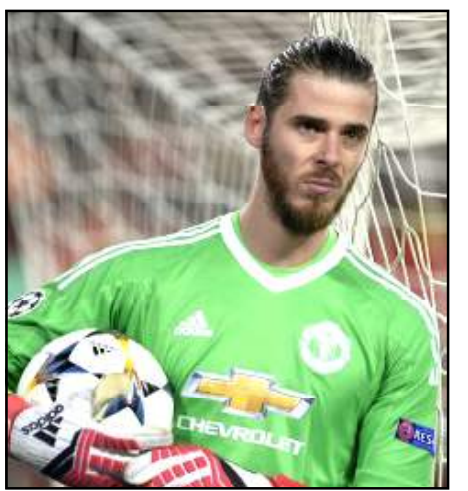
Նեյմարը դժգոհ էր ֆրանսական ակումբից եւ մէկ անգամ չէ, որ պահանջել է վաճառել իրեն, սակայն տրանսֆերի ձախողումից յետոյ ֆուտպոլիստը սկսել է քայլեր կատարել ակումբի ղեկավարութեան հետ մտերմանալու հարցում:

Փարիզեան թիմի ղեկավարները հանդիպել են երկրպագուների մի քանի խմբերի հետ, իսկ վերջիններս յայտարարել են, որ խաղի ժամանակ Նեյմարի դէմ ուղղուած պաստառներ են ցուցադրելու:

Յիշեցնենք, որ Նեյմարը «ՊՍԺ»-ի կազմում խաղադաշտ դուբլ կը գայ Սեպտեմբերի 14-ին «Ստրասբուրգի» դէմ խաղում, իսկ Ախոյեանների լիգայի առաջին հանդիպումը Սեպտեմբերի 18-ին է «Ռեալի» դէմ:

«Մանչեսթեր Եունայթեդը» Ու Դէ Խեան Համաձայնութեան Են Եկել

Անգլիական «Մանչեսթեր Եունայթեդի» եւ Սպանիայի ազգային հաւաքականի դարպասապահ Դաւիդ Դէ Խեան նոր պայմանագրի հարցում վերջնական համաձայնութեան է եկել անգլիական ակումբի ղեկավարութեան հետ, հաղորդում է Sky Sports-ը:

Դէ Խեանի նոր պայմանագիրը «Մանչեսթեր Եունայթեդի» հետ նախատեսուած կը լինի մինչեւ 2023 թուականի Յունիս: Սպանացի դարպասապահը կը ստանայ շաբաթական 350 հազար ֆունտ ստերլինգ աշխատավարձ: 28-ամեայ դարպասապահն այժմ ստանում է շաբաթական 250 հազար ֆունտ ստերլինգ:

Դէ Խեան «Մանչեսթեր Եունայթեդում» հանդէս է գալիս 2011 թուականից:

Արտաշես Թագաւորի Հարսանիքը

Շարունակուած էջ 17-էն

կակիծից, նրա խելահար սիրով տարուած բազում մարդիկ նետուում էին առաջ՝ իրենց «Անուշ» թագաւորի հետ գերեզման իջնելու: Ուրիշ շատեր, ինքնակամ խոցում իրենց սրտերը, «Անուշ» Արտաշես թագաւորի հետ նրա յաւերժութեան ճամբաներով քայլելու: Արքայի թագաժառանգ որդի Արտաւազդէն էր վրդովել, դիմելով հօրը կանչել՝

Մինչ դու գնում ես,
Եւ ամբողջ երկիրը քեզ հետ ես տանում,
Ես աւերակների վրայ ո՞ւմ թագաւորեմ:

Արտաշես թագաւորը անիծում է Արտաւազդին՝

Երբ դու ձի հեծնես, որսի գնաս, Ազատն ի վեր, ի Մասիս, Քաջքերը քեզ բռնեն, տանն՝ Ազատն ի վեր, ի Մասիս, Այնտեղ մնաս եւ լոյս չտեսնես:

Հօր անէծք: Ոչ մի որդի թող չտիրեցնի, չվշտացնի, չանարգի իրեն արեւի հրաշափառ լոյս, երկնի կապոյտի տեսք, կեանքի առասպելական հրաշքի վայելքի հէքիաթ պարգեւող հօրը: Ասում են հօրը անէծքը «բռնում» է, սարսափելի է խորհել ...:

Անցնում էին պատմութիւն դարձած բազում տարիներ, Արտաշեսի որդի Արտաւազդը որսի է ելնում Մասիսի լանջեր: Քաջքերը բռնում են նրան, շղթայում, ապա բանտարկում Մասիսի քարանձաւներից մէկում: Նրա որսի երկու շները կրծում են շղթաները, որ նրան ազատէին կապանքներից: Արտաւազդը թափ է տալիս շղթաները, աշխատում փշրել նրա օղակները,

որ քարանձաւից դուրս գար ու վրէժից կործանէր աշխարհը: Սակայն իգուր, շղթաները դամոււած էին քարանձաւի ժալոխն:

Որսի շները, կրծելով Արտաւազդի շղթաները, մագաչափ-մագաչափ բարակում էին: Իւրաքանչիւր Նաւասարդի տարեմուտին հայոց աշխարհի դարբինները երեք անգամ կրաններով հարուածում գնտանների սալերին, որ ամրանային իրենց Հայկագուն գարմից «Անուշ» Արտաշես թագաւորի՝ ապերասան Արտաւազդ որդու շղթաները: Ես, «Մուսանների լեռ»-ան լանջի շէնի մասն, տեսել ինչպիսի պատկառանքով էր շէնի դարբին «Միքայել-Մէխուլ»-ը, Ուրբաթ իրիկուններին, երեք անգամ իր ծանր կրանը զարկում գնտանին: Յետոյ պիտի իմանայի՝ այդ զարկերի խորհուրդը:

Արեւակահան, Արմէն-հայերի քար է սիրտ, աստուածների գահ՝ Արարատի ճակատը պատուուած է ընդերքի խռովքից, վիհեր են այնտեղ: Ոչ ոք յանդգնել էր այդտեղից բարձրանալ նրա գագաթ, ասում չարքեր են այնտեղ, Արտաւազդ թագաւորը շղթաներով ժալոխն է դամոււած:

Իրենց ցեղի հին աստուածներ լոյսի հրաշքով արբեցած տղաները քանդել են արեւմտեան կողմից իրենց աշխարհը շղթայած փշալարերը, արծուային թուիչքով անցել Երաստ-Երասխի ջրերի վրայով, մտել Արարատի վիհեր, այն-

տեղից ելել նրա բարձունքներ, ճնծաղիկ քաղելու՝ այն ընծայելու համար վահագնի ծննդեան տունին: Վիհում հանդիպել էին ժայռին դամոււած Արմէն-հայերի Արտաւազդ թագաւորին: Արձակել էին նրա շղթաները, թեւանցուկ արած բերել արեւի ու լոյսի աստուած Միհրի տաճար: Գառնի աւանի փլած ամբոցի, Խոսրով կոտակ Արշակունի թագաւորի լայնատարած անտառի թիկունքի բարձր լեռների առաջ կանգնած տաճար, որի քսան չորս սիւները արշալոյսին ժպտում են Միհրի լոյսով: Միհրի տաճար, տիեզերք խորհրդանշող մեհեան, ընդերքի խռովքը փլել էր սիւները, ընկել էր տաճարը: Հայոց երկրի Արմին-Հայ մի իմաստուն ճարտարապետ, ուրուագծել էր տաճարի նախկին տեսքը, Արմին-Հայ քարագործ վարպետները հաւաքել նրա որմերից ընկած վէմերը, կորածների փոխարէն նորերը տաշել, նոյն վեհութեամբ յաղթ կանգնեցրել Ազատ գետի հոսքի նոյն բարձունքին: Արմինահայաստան աշխարհի արեւի ու լոյսի Միհր աստուծոյ միակ կանգուն տաճար-մեհեանն է այն:

Արտաւազդ թագաւորի հետ եկել էին Միհրի տաճար, ցնծում էին հրապարակ հաւաքուած հազար-հազար հայեր, Ազատ գետի ձորն էր արձագանգում նրանց անուշ բերկրանքի կանչերը: Թմբկահարն էր թմբուկ զարկում, ծիրանի փողերն էին հնչում, պարմանների, պարմանուհիների, տարեցների շարքերը կարծէս լոյսի ճառագայթներին յենած, իրենց նախնիների շուրջ պարերն էին բռնել: Նրանց տոփիւններից դողում էր տաճարը, դիմացի Խոսրովի անտառի եղնիկները, այծեամները բացատ դուրս եկել, անշարժ կանգնել, կարծէս ունկնդրում այն ափի նուագարանների հնչիւնները:

Արտաւազդ թագաւորն է բարձրացել մեհեան, քրմուհիներն են հեթանոսական տաղերով դիմաւորել նրան:

«Պատմական Հայկական Վաշտը»

Շարունակուած էջ 16-էն

նիւ ժողովրդին մատնել թուրքերի, թաթարների եւ քրտերի անպատիժ բարբարոսութիւններին»: Հայութեան մասին՝ «Թերեւս ինձ անհրաժեշտ էր հասնել հայոց լեռները, որպէսզի հասկանայի հայի ոչ դիւրին հոգեբանութիւնը՝ մէկ ժայռերի պէս խոժոռ, մէկ պարզամտորէն քնքոյշ, ինչպէս հովուի սրինգը, մէկ կատաղի, ինչպէս լեռնային հեղեղ, մէկ յուսահատութեամբ լեցուն, ինչպէս միջլեռնային անդունդ»: Հայաստանի նոր իշխանութիւնները երբ կը համաձայնին թուրքերու հետ, Զօրավարը կ'ըսէ. «կովկասահայերի դժբախտութիւնն այն է, որ թուրքերի մասին դատում են այնպէս, կարծես լուսնից են ընկել»: Կովմակով Ախալքալաքէն կ'անցնի Լոռի, Դսեղ, հանդիպում Յովհ. Թումանեանի հետ, ապա զաղթականներու հոծ զանգուածին հետ Դիլիջան, Սեւան, Սելիմի լեռնանցք, Սիսիան, Գորիս, Զուլֆա, անվերջ բախումներ, զոհեր՝ հիւանդութիւններէ ինկած, զարհուրելի պատկերներ, որք ու սով ամէնուրեք. բայց միշտ՝ Անդրանիկի կողքին: Արդէն Սիսիանի մէջ «սիպիւրեան վաշտ»-ն մնացած էին

րել նրան: Ատրուշանի մոխիրն է խառնել, ափերով կրակ վերցրել, երկինք նետել, որ Արմինահայաստան աշխարհը աստուածների նուիրաբերած կրակի լոյսով հրավառուէր:

Վահագնի ծնունդ, տաճարի Արմէն քրմապետի առաջնորդութեամբ աստիճաններով իջնում արեգակունք ակներով, կրակ պատմուճանով վահագնը, եղէգնեայ ջահը վեր պարգած Արտաւազդը: Բամբեր են որոտում, ծիրանափողերի անուշ նուագի հետ հազար-հազար Արմէն-հայեր վահագնի ծնունդի երգն են թնդում: Տաճարի աստիճաններին ելած շարան-շարան արեւալոյս քրմուհիները իրենց աստուածներին ձօնուած տաղերը երգում, Արտաւազդը նրանց հնչիւններին եղէգնեայ ջահի կրակալոյսը հոսում, հայոց աստուածները, Արարատի գագաթից բուռ-բուռ ձիւն տեղում: Արմէն քրմապետը նրանց հրապարակ բերում, նրանց շուրջը լայն շրջաններ կազմած Արմէն-հայերը շուրջ պարեր են բռնում, սեղմուել էին շարքերը, վահագնին ու Արտաւազդին գրկել, ձեռքերի վրայ վեր բարձրացրել, որ բարեպաշտութիւն, ցեղի սրտին հողի պաշտամունքի ոգի, կուռի ու յաղթանակի խոյեանք անձրեւէին արմին արեւորդիներին սրտերին, հայոց աշխարհին: Խնդութիւն էր հայոց մայր ոստանում: Հազար-հազար Արմին-հայեր ոստանի փողոցներ ելել, խնդում, ողջոյնում իրար, իրենց «Անուշ» թագաւոր հայկագուն Արտաշեսի որդին եկել թագաւորելու հայոց աշխարհին, շարունակելու հազար-հազար տարիների, արեւորդիների գարմից հայկագուն տոհմերի գահակալութիւնը: Այս գիրը ընթերցող Արմին-Հայ մարդ, հաւատա՛, որ նախնիներիդ գարմից արեւորդի այր է գալու «գահակալելու» քու արարչական երկիրին, քու հին աստուած բարեպաշտութիւն, եւ նորէն բարգաւաճում ու առատութիւն կը լինի հայոց երկրում ...:

Գրիգորիս Եպիսկոպոս Պալաքեան

Շարունակուած էջ 14-էն

կոպոս Պալաքեան «երբեք չէ այցելած մայր եկեղեցին» մինչեւ երկու տարի երբ արդէն պատահած էր իր վաղաժամ վախճանումը:

Պալաքեան Եպիսկոպոսի Վախճանը

Յիշեալ տիտուր միջադէպը իր աղիտաւոր արձագանգը կը գտնէր երբ բարեբար Խորասանճեան հետեւելով բանասարկուներու բամբասանքին յանցաւոր կը նկատէր Պալաքեան Սրբազան: Սրբազանը միայն երեք տարի եւս կ'ապրէր յուսալքուած եւ յուսախաբ, ու կը վախճանէր 1934 թուի հոկտեմբերին 59 տարեկանին: Իր որոշումին համաձայն վերջն օժման եւ յուղարկաւորութեան կարգը կը կատարուէր Պոմոնի եկեղեցոյ մէջ՝ նախագահութեամբ Փարիզէն յատկապէս եկած Վուսմշապուհ Եպիսկոպոսին եւ ի ներկայութեան բազմահարիւր հայերու եւ պետական անձերու:

«Հայ Գողգոթան» Հատորը

Պալաքեան Սրբազանի սոյն երկհատոր գիրքը ակնատեսի վկայութիւններով գրուած փաստաթուղթ մըն է, ընդարձակ եւ սրտամմիչիկ մանրամասնութիւններով,

րով, լոյս տեսած 1922 թուին, ուր կը կարդանք հայոց կրած անպատմելի աքսորն ու ջարդը որոնց զոհ գացին միլիոնէ աւելի հայեր թրքահայաստանի մէջ: Ցերասպանութեան թիրախը Թուրքիոյ ամբողջ հայութիւնն էր իր կրօնական, ազգային եւ ուսումնական կենսական յայտնի հաստատութիւններով: Հեղինակը ակնատեսն եղած է աքսորեալները կառքերու մէջ, աւանակներու վրայ եւ հետիոտն որոնք կը դիմէին դէպի անագորոյն մահ: Կը գրէ նաեւ վերապրողներէն լսածներն ու անոնց մագապուրծ ազատիլը, օտարներու յետամնաց ակնարկն ու երբեմն քաջ ու ազնիւ մարդոց օգնութիւնը:

Իր մասին գրելով Սրբազանը կը յիշէ թէ փախուստի ճամբաներ կը գտնէր անտառներու եւ լեռներու ճամբով ինքզինք գերմանացի ծպտեալ զինուոր ներկայացնողներով: Գիրքը յետագային անվերջնի թարգմանուեցաւ իր եղբօր թոռան Փրոֆ. Բիթըր Պալաքեանի կողմէ որմէ ետք երկու անգլերէն գիրքեր եւս գրեց իր վերապրող հարազատներէն վկայութիւններ քաղելով: Գրիգորիս Եպս. Պալաքեան կը հանդիսանայ մեր մօտաւոր անցեալի արմաշական սերունդի ամենէն ընտիր նուիրեալ, ուսեալ եւ վարչազէտ ներկայացուցիչներէն մին:

28 ռազմիկ, միւսները նահատակուած տարբեր մարտերու ընթացքին. բայց ոչ ոք կը լքէ վաշտը՝ Երեւան երթալու: Դիպուկ մտորում մը՝ «Ես եկայ այն եզրակացութեան, որ սա ապշեցուցիչ հերոսականութեան ժողովուրդ է, բայց կարօտ արժանաւոր ղեկավարների, որոնց կարողանայ վստահել»:

«Վերջաբան»-ին մէջ կը կարգանք, որ ի վերջոյ վաշտէն կը մնայ երկու հոգի եւ ինչ անսպասելի փաստ «Եւ գարմանալի բան, իմ երկու հայ ընկերները գնացին իմ Սիպիւրը, իսկ ես՝ սիպիւրցիս, մնացի հայերի մէջ»...:

Գիրքի աւարտին կան նիւթին հետ առնչուած երկու փոքր յօդուածներ եւ քերթուած մը վաշտի անդամ, ռուս բանաստեղծ Պ. Սիպիւրցեւը գրիչով («Հայաստանին»), որ կ'աւարտի այսպէս.

Քո դաշտերի ծխի միջից ու ցուքերում հեղուած արեան

Նշմարուում է վերջը արդէն սահմուկեղի հրդեհի...

Հայոց երկիր, երկիր վշտի՛, տուկուճութեան,

Սօ՛ւտ է ժամդ, ժամդ՝ կեանաց ու աղօթքի:

Յուշագրութիւնը թանկագին մասունք մըն է մեծն Զօրավարը առաւել բացայայտող:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ՅՈՎՍԷՓ ՄՈՒԹԱՅԵԱՆԻ վաղաժամ մահուան առթիւ Մութաֆեան եւ Արապաճեան ընտանիքներ իրենց շնորհակալութիւնը կը յայտնեն բոլոր անոնց որոնք մասնակից եղան իրենց սուգին, այցելութեամբ, ծաղկեպսակներով ու փոխան ծաղկեպսակի նուիրատուութիւններով:

www.massispost.com

PUBLIC MEETING WITH PRIME MINISTER OF ARMENIA
ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՀՀ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ՀԵՏ

SUNDAY SEPTEMBER 22, 2019 AT 2:00 PM
ԿԻՐԱԿԻ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 22, 2019 AT 2:00 PM

ԳՐԱՆԴ ՓԱՐՔ

ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱՐԱՆԻ ՀԱՐԱԿԻԾ

GRAND PARK AT

LOS ANGELES CITY HALL

200 N. SPRING STREET LOS ANGELES, CA 90012

CO-ORGANIZED BY

**CONSULATE GENERAL OF ARMENIA
AD-HOC COMMITTEE OF ARMENIAN ORGANIZATIONS
MAYOR ERIC GARCETTI
COUNCILMEMBER PAUL KREKORIAN
LA COUNTY SUPERVISORS KATHRYN BARGER & HILDA L. SOLIS**

ՄԻՋՈՑԱՌՄԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԻՉՆԵՐ

ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍՈՒՄ ՀՀ ԳԼԽԱՎՈՐ ՀՅՈՒՊԱՏՈՍՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՎՈՐ ՀԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏ ԷՐԻԿ ԳԱՐՍԵԹԻ

ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՆԴԱՄ ՓՈՂ ԿՐԵԿՈՐՅԱՆ

ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍԻ ՄԱՐԶԻ ԿԱՌԱՎԱՐԻՉՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐ ՔԵԹՐԻՆ ԲԱՐԳԵՐ և ՀԻԼԴԱ ՍՈԼԻՍ